

Hvad der karakteriserer vort parti:
Linien fra Det kommunistiske Manifest
til den russiske Oktoberrevolution og til
grundlæggelsen af den Kommunistiske
Internationale.

Kampen mod dette verdenspartis udart-
ning; forkastelse af Folkefronten og Mod-
standskampens alliance. Arbejdet med
genopbygningen af Revolutions doktrin
og organ, i stadig kontakt med arbejder-
klassen, - mod al parlamentarisk valgdel-
tagelse.

KOMMUNISTISK PROGRAM

ORGAN FOR DET INTERNATIONALE KOMMUNISTISKE PARTI

PÅ SVENSK OG DANSK

ANSVARSH. LEDELSSE: M. NIELSEN
DANSK GIRO: 16 43 66
SVENSK GIRO: 67 64 07 - 0
UDKOMMER HVERANDEN MÅNED

ADRESSE I DANMARK:
POSTBOX 1023 - 8200 ÅRHUS N.
ADRESSE I SVERIGE:
POSTBOX 10011 - LUND 10

Årgang 3

indhold

nr.12 - juli 1971

BEFRIELSEN AV DE FÖRTRYCKTA FOLKEN SKER GENOM PROLETARIATETS KAMP I IMPERIALISMENS CENTRE	s. 2
"INFORMATION" OG TROTSKISTERNE: SAMME RAK !	s. 3
DE CHILENSISKE MINEARBEJDERE FØLGER DERES SVENSKA KLASSEBRÖDRES VEJ	s. 4
SPØRGSMÅLET OM JORDRENTEN - II	
KRITIKKEN AF RICARDOS TEORI (Marx til Engels)	s. 5
KOMMUNISTISK PROGRAMS II ÅRGANG (1970-71)	s. 8
DEN KOMMUNISTISKA VÄNSTERN S TEXTER OG KOMMUNISTISK PROGRAMS III ÅRGANG	s.lo
IMPERIALISM OCH UNDERUTVECKLING	s.ll
VARFÖR RYSSLAND INTE ÄR SOCIALISTISK - IV del	s.24
FOR ELLER IMOD EEC? - SMÅBORGERSKABETS HOVEDPINE!	s.27
BOGLADER MED VOR PRESSE - PARTIETS PUBLIKATIONER PÅ ANDRE SPROG - REGIONALMØDE I LUND	s.32

Kommunistisk Program koster i løssalg da.kr.2- eller sv.kr.1½

LÆS – UDBRED – OG TEGN ABONNEMENT PÅ

KOMMUNISTISK PROGRAM

KOMMUNISTISK FACKOPPOSITION (vort faglige organ på svensk)

DET KOMMUNISTISKE VENSTRES TEKSTER (klassiske marxistiske tekster)

BEFRIELSEN AV DE FÖRTRYCKTA FOLKEN SKER GENOM
PROLETARIATETS KAMP I IMPERIALISMENS CENTRA -

IL PROGRAMMA COMUNISTA 1971

Efter Vietnam Kambodja, efter Kambodja Laos: imperialismens oemotståndliga press krossar det ena folket efter det andra. Opportunismen skriker och bönfäller: på sin höjd organiserar den den platonska "solidaritetens" protesttåg. Men befriandet av ett kolonialfolk kräver något helt annat: DET KRÄVER PROLETARIATETS KAMP I IMPERIALISMENS CENTRA för att störta SIN härskande klass — samma klass, som förtrycker och massakrerar de folkslag, som den lagt under sig utanför sina egna gränser. UTESLUTANDE HÄR finns rädningen. Här följer de ord, som Marx uttalade i London den 29 november 1847 på ett möte som var organiserat av charteisterna till minne av det polska upproret 1830; här är det inte fråga om några eftergifter till de moraliseringe och snyftande hycklarna eller till de småborgerliga illusionerna om nationellt oberoende! De förtryckta folken försvarar sig bara på ett sätt: GENOM ATT STÖRTA SIN EGEN NATIONELLA STAT!

"Nationernas förening och förbrödring är en fras, som alla partier idag har på läpparna, särskilt de borgerliga frihandelsmännen. Det existerar visserligen en viss slags förbrödring mellan alla nationers borgarklasser. Det är förtryckarnas förbrödring mot de förtryckta, exploateras mot de exploaterade. Såsom ett lands borgarklass är förenad och förbrödrad mot proletärerna i samma land trots den inbörde konkurrensen och kampen mellan borgarklassens medlemmar, så är alla länders borgarklasser förbrödrade och förenade mot alla länders proletärer, trots deras ömsesidiga bekämpande och konkurrens på världsmarknaden. För att folken verkligen skall kunna förena sig måste deras intresse vara gemensamt. För att deras intresse skall kunna vara gemensamt måste de nuvarande egendomsförhållandena vara avskaffade, ty de nuvarande egendomsförhållandena betingar exploateringen av folken inbördes: att avskaffa de nuvarande egendomsförhållandena är bara den arbetande klassens intresse. Endast den har också medel till det. Proletariatets seger över borgarklassen är tillika segern över de nationella och industriella konflikterna, som i våra dagar ställer de olika folken mot varandra som fiender. Proletariatets seger över borgarklassen är därför tillika alla förtryckta nationers befrielsesignal.

Det gamla Polen är förvisso förlorat, och vi är de sista som skulle önska att det återupprättades. Men inte bara det gamla Polen är förlorat. Det gamla Tyskland, det gamla Frankrike, det gamla England, hela det gamla samhället är förlorat. Förlusten av det gamla samhället är emellertid ingen förlust för de, som inte har någonting att förlora i det gamla samhället, och i alla nuvarande länder är detta fallet för det stora flertalet. De har tvärtom allt att vinna genom det gamla samhällets undergång, vilket betingar skapandet av ett nytt samhälle, som inte längre vilar på klassmotsättningar.

Av alla länder är England det i vilket motsättningen mellan proletariat och borgarklass är mest utvecklad. Det engelska proletariatets seger över den engelska borgarklassen är därför avgörande för alla förtrycktas seger över sina förtryckare. Polen skall därför inte befrias i Polen, utan i England. Ni charteister skall därför inte formulera fromma önskemål om nationernas befrielse. Slå ner er egen inhemska fiende och sedan skulle ni kunna ha det stolta medvetandet om att ha slagit sönder hela det gamla samhället."

(MARX i DEUTSCHE-BRÜSSELER-ZEITUNG, 9 dec. 1847)

"Information" og trotskisterne: samme rak!

Som vore læsere vil vide, så gives der idag i de industrialiserede lande en gauchistisk mafia af gensidige, begejstrede røvsliggere.

Deres program består i det radikale småborgerskabs langsigtede kontrarevolutionære indsats på hvidgårdisternes side og deres hovedorgan i Danmark er dagbladet Information, som nærer og yder spalteplads til en række satellitredaktioner såsom Kommunist, Klassekampen, Politisk Revy, VS-Bulletin, forlaget Futura osv.

Disse opportunistiske retninger har vi før karakteriseret, f.eks. MINDESTEN OVER APPELISMEN: OPPORTUNISMENS TROFASTE KLUMPFOD (KP 10), ARBEJDER-SOLIDARITET: PROLETARISK KAPITULATION OG TRIUMF FOR DEN SMÅBORGERLIGE AKTIVISME (KP 11), KAUTSKY 1919 - MANDEL 1969: 50 ÅRS CENTRISME (KP 3), og deres tilhørssforhold til futuristiske og proudhonistiske lag indenfor småborgerskabets halve klasser har vi påvist i artiklen SMÅBORGERSKABET: DE HALVE KLASSEER (KP 11). At deres politiske indhold er den negative videreførelse af utopismen har kommunistmens grundlæggere Marx og Engels fastslået.

De halve klassers ideologiske ledere er altid intellektuelle, præster, studenter, kunstnere, professorer, journalister og advokater, der er fuldt klar over deres afstamning, over deres økonomiske kategoris manglende klasserolle i historien og over deres evige sabotageforsøg mod det kommunistiske partis revolutionære forberedelse af arbejderklassen. Proletariatets historisk velbegrundede klassemistro til deres sociale herkomst er dem ligeledes bekendt og derfor ser de det som deres opgave at teoretisere, at f.eks. studenterne udgør revolutionære lag i en fælles, bred antiproletarisk "lønmodtagerklasse" eller i det ligeså antikommunistiske "folk".

Men deres forsøg på opportunistisk "udvidelse" af det revolutionære proletariat er ligeså lidt historisk mulig som kontrarevolutionen er evig, og derfor står de overfor valget, enten at bekæmpe det kommunistiske klasseparti ved at beskynde det for at være småborgerligt eller at give deres egen økonomiske kategori værdi ved at "hæve" studenterne op til klasse. Men den halve klasse er netop værdiløs og derfor vælger dens skriblere at besudle proletariatets parti ved at smæde de kommunistiske militanter for at være det værste af alt, nemlig .... studenter.

Dette begyndte det studentikose og akademiske Information på, da det skulle bagvaske de internationale kommunister, der under det dødfødte Arbejder-Solidaritets "stiftelseskongres" havde agiteret for den revolutionære fagoppositionelle klasselinie. Og hvem fortsatte Informations kontrarevolutionære gerning: de danske tilhængere af den kendte belgiske børshaj og studentertilbeder Ernest Mandel.

Som stalinismen altid har gjort, beskylder trotskismen dem, der værner om den kommunistiske forberedelse af klassen og ikke springer efter en hvilkensom helst opgående venstresocialdemokratisk stjerne, for sekterikere og for at være .... få! (teoretisk slagkraft og styrke!). - Disse entrister, frontister, parlamentarister og demokrater, der skifter organisationer, navne, helte og programmer ligeså hurtigt som kapitalen skaber nye opportunistiske retninger, er uadtil i ordvalg og indhold et vedhæng til det VS-venlige, folketingsdyrkende, antikommunistiske modstandsblad Information. - Men indadtil, for at tomheden ikke skal blive knusende for de tåbelige studenter, der er trådt ind i "de forbundne unge socialisters" rækker, - hvad må disse uduelige og uvidende stakler fodre deres aktivister med? - hvad må de bringe i deres interne medlemsblad af lutter mangel på analytisk evne? vore TESER OM DET KINESISKE SPØRGSMÅL, vore TESER OM AGRARSPØRGSMÅLET I KINA (fra KP 2 og KP 8). - Og for at deres interne blad overfor medlemmerne ikke skal virke som en forsinket udgave af Kommunistisk Program (kun en trotskist kan tro det nogensinde kan komme til det), krydrer de vore marxistiske TESER med deres belgiske, kapitalistiske børsvrøvl. Dette er trotskismen idag; dette er dens "teoretiske selvstændighed".

IV Internationale har altid været en historisk abort, men dens danske udgave er dog noget af det mest ynkellige og latterlige, man kan tænke: dens blade er dubletter af Information forsøgt tilsat Det Internationale Kommunistiske Partis teser, dens navn er det samme, som det der blev båret af det superopportunistiske SFs ungdomsorganisation (og en folkesocialistisk ungdomsorganisation agerer den stadig ved at deltage, henrykt over at blive anerkendt fra et så prominent og talstærkt hold, i "diskussionsmøder" med de nutidige danske ungdomsrepræsentanter for det socialdemokrati, der aldrig i det revolutionære proletariats hukommelse vil kunne afvaske erindringen om II Internationales mord på Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht og Leo Jogiches): TOMHED!

Den trotskistiske retning indenfor opportunismen er således ingen slagkraftig kontrarevolutionær følde for proletariatet; - men de revolutionære arbejdere må dog agte sig for dette tomme jordhul på deres march mod den revolutionære sejr (de bolivianske minearbejdere har måttet erfare, at det er farligt at brække et ben i trotskismen). For at undgå unødvendige forsinkelser på vor vej skal Kommunistisk Program gøre alt for, at de bevæbnede arbejdere ikke glemmer "Klassekampens" kommunaltfinancierede kontor, når de nedbrænder den øvrige opportunistiske og borgerlige presses lokaler og redaktioner under kampene for oprættelsen af Klassepartiets sovietdiktatur.

Tillæg:

Springer de danske trotskister efter unge socialdemokrater, gamle modstandblade og dødfødte aktivistforsamlinger, så er deres amerikanske opportunistbrødre endnu mere prostituerede og ukritiske i deres valg af "jagtmarker". - Reklamen for de amerikanske trotskisters hovedorgan The Militant lyder: "Tiden er inde. Abonner på The Militant. Har du ikke læst The Militant indtil nu har du mistet den ugentlige dækning af hovedugivelserne fra og udviklingen i antikrigs-, neger-, chicano-, homofil-, kvinde- og arbejderbevægelserne. Abonner nu." - Og i de samme kujoners opfordring til at melde sig ind i YSA (deres ungdomsorganisation) står der, "at støtter du" de nævnte 'bevægelser', "så tilhører du YSA" og kontrarevolutionen, tilføjer vi. - Disse svin ser det som deres opgave at erstatte det revolutionære proletariat med "de undertrykte" og Det Kommunistiske Klasseparti med hundrede forskellige 'bevægelser'. Ikke blot viser de ikke den marxistiske klassevej for de farvede proletarer i USA, men de forsøger at indbilde de amerikanske arbejdere, at deres 'bevægelse' (og hvad er det mon? de gansteristiske fagforbund? stalinisterne? eller trotskisterne selv?) er ligeså betydningsfuld som alle mulige småborgerlige, nationalpacifistiske, demokratiske, forfatningslydige, hysterisk-hygieniske, antiproletariske og antikommunistiske organisationer. - Trotskisterne er evige forrædere mod arbejderklassens sag.

DE CHILENSISKE MINEARBEJDERE FØLGER DERES SVENSKE KLASSEBRØDRES VEJ.

Le Monde kunne d. 5. juli meddele, at 10.000 chilensiske minearbejdere indenfor den nationaliserede kulminesektor er gået i "vild" strejke og har krævet en generel lønforhøjelse på 70%. - Det er den første strejke, der bryder ud i den "socialiserede" del af industrien, efter at den "socialistiske" Folkefront, med en "marxist" som præsident, er kommet til magten. Men Folkefrontens svar er kapitalens svar: "der må arbejdes hårdt for at opbygge demokratiet og socialismen". (I Danmark og Sverige hedder det "af hensyn til landets økonomi"; men meningen er den samme). - Privateje eller statseje? - Da Bismarck ville nationalisere de tyske jernbaner, påviste Engels, at dette intet havde at gøre med socialismen. - Spørgsmålet er, hvem har den politiske magt? Har det bevæbnede chilensiske proletariat erobret magten med vold og terror og rejst sit revolutionære klassediktatur? - Nej! - Så hersker der i Chile som overalt kapitalens diktatur, og dens ejendom er, uanset om den kaldes sovcos, Folkekommune, DSB, B&W, LKAB eller ESSO, den kapitalistiske klassestats ejendom. - Leve derfor de chilensiske minearbejdernes faglige forsvars-kamp idag, - leve deres revolutionære magterobring imorgen.

SPØRGSMÅLET OM JORD-RENTEN - II

KRITIKKEN AF RICARDO's TEORI

Marx til Engels i Manchester - London den 2 august 1862.

...Det er virkelig et under, at jeg stadig har været i stand til at fortsætte som jeg har gjort med det teoretiske arbejde. Alligevel har jeg nu i sinde at bringe teorien om jordrenten allerede i dette bind som et tillægs-kapitel, dvs. som en "illustration" af et tidligere fremlagt princip (1). Jeg vil i få ord fortælle dig, hvad der i virkeligheden er en LANG OG KOMPLICERET HISTORIE, for at du kan sige mig din mening.

Du ved, at jeg deler kapital i to forskellige dele: KONSTANT KAPITAL (råstoffe, hjælpestoffer, maskineri etc.), hvis værdi kun dukker op på ny i produktets værdi, og dernæst VARIABEL KAPITAL, dvs. den kapital, som er lagt ud til løn, der indeholder mindre legemliggjort arbejde end arbejderen yder til gengæld for den. Hvis f.eks. daglønnen = 10 timer, og hvis arbejderen arbejder i 12, så erstatter han den variable kapital plus 1/5 af denne (2 timer). Dette overskud kalder jeg Mehrwert (merværdi).

Antag at MERVÆRDI-RATEN (nemlig den del af arbejdssdagen og det merarbejde, som rækker ud over det nødvendige arbejde, der udføres af arbejderen til reproduktionen af hans betaling) er givet, og at den er lig 50%. I dette tilfælde ville arbejderen med en arbejdssdag på 12 timer arbejde, lad os sige 8 timer for sig selv og 4 timer (8/2) for arbejdskøberen. Og antag, at dette gælder for alle erhverv, således at enhver forskel i den gennemsnitlige arbejdstid simpelthen er kompenstation for større eller mindre vanskelighed ved arbejdet m.m.

Under disse omstændigheder vil forskellige kapitaler af SAMME STØRRELSE - med ENS udbytning af arbejderen i FORSKELLIGE erhverv - yde meget FORSKELLIGE mængder merværdi i forskellige produktionssfærer, og derfor MEGET FORSKELLIGE PROFIT-RATER, da profit ikke er andet end andelen af merværdi i forhold til den samlede udlagte kapital. Profitraten vil afhænge af den ORGANISKE SAMMENSETNING af kapitalen, dvs. afhænge af hvorledes den er delt op i konstant og variabel kapital.

Antag som ovenfor, at merarbejdet = 50%. Hvis nu f.eks. 1£ = 1 arbejdssdag (det er uvæsentligt om man sætter det lig med en uge eller noget andet), arbejdssdagen = 12 timer og det nødvendige arbejde (til reproduktion af betalingen) = 8 timer, så ville 30 arbejderes løn (eller 30 arbejdssdage) være = 30£. Den variable kapital for een arbejder (dagslig eller ugentlig) ville være = 2/3£, og den værdi, han producerede = 1£. Den mængde merværdi, som i forskellige erhverv produceres af en kapital på 100£, vil være meget forskellig, afhængigt af de andele konstant og variabel kapital, som denne kapital er delt op i. Den konstante kapital kaldes c, den variable v. Hvis f.eks. sammensætningen i bomuldsindustrien var 80c, 20v, så ville produktets værdi være = 110 (givet 50% merværdi eller merarbejde). Mængden af merværdi = 10, og profitraten = 10%, da den er lig med forholdet mellem 10 (merværdi) og 100 (den samlede værdi af den udlagte kapital). Antag at sammensætningen inden for engros-skrædderarbejde er 50c, 50v - produktet vil da være = 125 og profitraten = 25%. Tag en anden industri, hvor sammensætningen = 70c, 30v - produktet er da = 115, og profitraten = 15%. Og endelig en industri, hvor sammensætningen = 90c, 10v - produktet er da = 105, og profitraten = 5%.

Med LIGE STOR UDBYTNING af arbejdet har vi her meget forskellige mængder merværdi for lige store kapitalsummer investeret i forskellige erhverv, og derfor meget forskellige profitrater.

Men hvis vi tager de ovennævnte fire kapitaler sammen, får vi:

produktets
værdi

1. 8oc, 2ov	110	profitrate = 10%	merværdirate
2. 5oc, 5ov	125	" = 25%	i alle
3. 7oc, 3ov	115	" = 15%	tilfælde
4. 9oc, 1ov	105	" = 5%	= 50%

$$\text{kapital} = 400 \quad \text{profit} = 55\%$$

Per 100 giver dette en profitrate på 13½%.

Betrugtet som klassens samlede KAPITAL (400) ville profitraten være lig 13½%. Og kapitalister er brødre. Konkurrencen (tilførsel eller tilbagetrækning af kapital fra et erhverv til et andet) forårsager, at LIGE STORE KAPITAL-SUMMER i FORSKELLIGE erhverv, på trods af deres forskellige organiske sammensætninger, yder den SAMME GENNEMSNITLIGE profitrate. Med andre ord: den GENNEMSNITLIGE profit, som en kapital på loøf eksempelvis yder inden for et bestemt erhverv, yder den ikke i egenskab af kapital anvendt på denne særlige måde, derfor heller ikke i forhold til den merværdi, den selv producerer, men som en FORHOLDSMESSIG DEL af kapitalist-klassens samlede kapital. Det er en aktie på hvilken der - i forhold til dens størrelse - betales dividende af den samlede sum af merværdi (eller ubetalt arbejde), som produceres af klassens samlede variable kapital (lagt ud til løn).

Se, for at 1, 2, 3 og 4 i ovennævnte illustration kan frembringe den samme GENNEMSNITLIGE PROFIT, så må hver af dem sælge deres varer til 113½. 1 og 4 sælger dem OVER deres værdi, 2 og 3 UNDER deres værdi.

Pris regulerer eksempelvis på denne måde er = kapitaludlæggene + den gennemsnitlige profit - 10%, det er hvad Smith kalder den NATURLIGE PRIS, KOSTPRIS osv. Det er til denne GENNEMSNITSPRIS, at konkurrencen mellem de forskellige erhverv forvandler priserne i forskellige erhverv (ved tilførsel af kapital eller tilbagetrækning af kapital). Konkurrencen forvandler derfor IKKE varerne til deres VÆRDIER, men til deres KOSTPRISER, som er OVER, UNDER eller LIG med deres VÆRDIER, alt efter den organiske sammensætning af de respektive kapitaler.

Ricardo forveksler VÆRDIER med KOSTPRISER. Han tror, at hvis ABSOLUT JORDRENTE eksisterede (dvs. en jordrente UAFHÆNGIG af den forskellige produktivitet på forskellig slags jord), så ville landbrugsprodukter m.v. altid blive solgt OVER DERES VÆRDI, fordi de ville blive solgt OVER deres kostpris (den udlagte kapital + gennemsnitsprofitten).

Dette ville kuldkaste den fundationale lov. Således benægter han eksistensen af absolut jordrente, og vedkender sig kun differentiel jordrente.

Men hans identificering af varernes VÆRDIER med VARERNES KOSTPRISER er fundamentalt falsk, og traditionelt antaget fra Adam Smith.

Sagen er denne:

Antag at den GENNEMSNITLIGE sammensætning af al IKKE-landbrugsmæssig kapital er 8oc, 2ov, så at produktet (ved en merværdirate på 50%) = 110, og profitraten = 10%.

Antag endvidere, at den gennemsnitlige sammensætning af LANDBRUGSKAPITAL = 6oc, 4ov. (Disse tal er statistisk temmelig korrekte for England; jordrenterne på græsgangene m.v. udgør ingen forskel i dette spørgsmål, fordi de er bestemt af korn-renten og ikke af sig selv.) Med den samme udbytning af arbejdet som oven for er produktet da = 120, og profitraten = 20%. Hvis landmanden derfor sælger sit produkt TIL VÆRDIEEN, sælger han det til 120 og ikke til 110 - dets KOSTPRIS. Men JORDEJENDOMMEN forhindrer landmanden i at sætte lighedstegn mellem produktets VÆRDI og dets KOSTPRIS, sådan som hans brødre kapitalister gør. Konkurrencen mellem kapitalerne kan ikke gennemtvinge

dette. Godsejeren lægger sig imellem og bortriver FORSKELLEN MELLEM VÆRDI OG KOSTPRIS. I almindelighed er en lav andel konstant kapital i forhold til variabel kapital, inden for en vis produktionssfære, udtryk for en lav (eller relativt lav) udvikling af arbejdets produktivkræfter. Hvis den gennemsnitlige sammensætning af landbrugskapitalen derfor eksempelvis er 6oc, 4ov, medens den for den ikke-landbrugsmæssige kapital er 8oc, 2ov, beviser det, at landbruget endnu ikke har nået det samme udviklingsstade som industrien. (Dette er meget let at forklare, thi, bortset fra alt andet, så er forudsætningen for industrien den ældre mekaniske videnskab, medens forudsætningen for landbruget er de helt nye kemiske, geologiske og fysiologiske videnskaber.) Hvis forholdet i landbruget bliver 8oc, 2ov (med den ovennævnte antagelse), forsvinder den ABSOLUTTE JORDRENTE. Tilbage bliver kun DIFFERENTIEL JORDRENTE, som jeg imidlertid udvikler på en sådan måde, at Ricardo's antagelse om den stadige forringelse af landbruget afsløres som yderst latterlig og vilkårlig.

Vedrørende den ovennævnte bestemmelse af KOSTPRIS som forskellig fra VÆRDI må det også bemærkes, at foruden sondringen mellem konstant og variabel kapital - som kommer af den UMIDDELBAR PRODUKTIONS-PRØCES, hvori kapitalen er involveret - er der også sondringen mellem FAST og FLYDENDE KAPITAL - som kommer af kapitalens CIRKULATIONS-PRØCES. Men formlen ville blive for kompliceret, dersom jeg indførte dette i ovennævnte.

Her har du groft taget - thi sagen er temmelig kompliceret - kritikken af Ricardo's teori. Så meget må du indrømme, at opmærksomhed over for KAPITALENS ORGANISKE SAMMENSÆTNING gør det af med, hvad der hidtil har syntes at være modsigelser og problemer.

Forresten, af grunde som jeg skal fortælle dig i mit næste brev, vil jeg meget gerne have, at du sendte mig en detaljeret militær kritik (jeg vil tage mig af den politiske side af sagen) af Lasalle-Rüstow-frihedsrvøvet.

Din K.M.

Hilsner til damerne.

Imandt har informeret mig om sit komme. Itzig (Ferdinand Lasalle - red) rejser mandag.

Du vil se, at ifølge min version af "absolut jordrente" HAVER JORD-EJENDOMMEN (under visse historiske omstændigheder) prisen på rå-produkter. Dette kan der gøres god brug af, ud fra det kommunistiske synspunkt.

Givet rigtigheden af ovennævnte synspunkt er det SLET IKKE AFGØRENDE, om ABSOLUT JORDRENTE bliver betalt i hvert tilfælde eller for al slags jord (selv om sammensætningen af landbrugskapitalen er som antaget oven for). Den bliver ikke betalt, hvor JORDEJENDOM IKKE eksisterer virkelig eller legalt. I dette tilfælde yder landbruget ikke nogen særlig modstand mod anvendelsen af kapital. Den bevæger sig altså i dette element med den samme mangel på indskrænkning som i det andet. Landbrugsproduktet sælges altså - ligesom en mængde industriprodukter altid sælges - UNDER deres værdi, til KOSTPRISEN. I virkeligheden kan JORDEJENDOM ophøre med at eksistere, hvor kapitalisten og ejeren af jorden er een og samme person.

Men det er overflødigt at gå ind på disse detaljer her.

REN DIFFERENTIEL JORDRENTE - som ikke opstår af det faktum, at kapital er blevet investeret i jord i stedet for i et hvilket som helst andet beskæftigelses-område - frembyder ingen vanskelighed teoretisk. Den er intet andet end merprofit, som desuden eksisterer i enhver industriel produktionssfære for en hvilken som helst kapital, der er sat i arbejde under betingelser, som er bedre en gennemsnittet. Det

eneste er, at i landbruget bliver den fast etableret, fordi den er baseret på et så solidt og (relativt) fast grundlag som de forskellige typer jords forskellige grader af naturlig frugtbarhed.

(1)

Marx refererer her til KAPITALENS bind 1 som han planlagde det til at begynde med. Senere ændrede Marx sin oprindelige hensigt, og udarbejdede sin teori om jordrenten i Del VI af KAPITALENS bind 3.

---oooo---

KOMMUNISTISK PROGRAMS ANDEN ÅRGANG (1970-71)

Kommunistisk Program (KP), Kommunistisk Fackopposition (KFO), flyveblad (fl), selvstændig tekst (st), Kommunistisk Fagopposition (KF), Det Kommunistiske Venstres Tekster / Den Kommunistiska Vänsterns Texter (KVT).

Rækkefølgen i den anden årgangs udgivelser:

KP nr.6 - juli 70 - 24 s.

KFO nr.2 - aug. 70 - 8 s.

Teser om betingelserne for oprettelsen af arbejderråd (fra MOSKVATESERNE) (st)

KP nr.7 - sep. 70 - 44 s. (dobbelt nr.)

Val är förräderi! - sep. 70 - (fl)

Proletär solidaritet med de strejkande taktäckarna och golvläggarna! - okt. 70 (fl)

Overenskomst med borgerskabet eller proletarisk generalstrejke - okt. 70 - (KF)

KP nr.8 - nov. 70 - 28 s.

KVT nr.1 - dec. 70 - 40 s.

KVT nr.2 - dec. 70 - 22 s.

Tiggergang eller proletarisk aktion! - jan. 71 - (fl)

KP nr.9 - feb. 71 - 24 s.

KFO nr.3 - marts 71 - 26 s.

KP nr.10 - april 71 - 34 s.

KP nr.11 - maj 71 - 36 s.

KVT nr.3 - udgivelsen finder sted i begyndelsen af III årgang

Gennemgang af anden årgangs indhold:

I - Marxismen, Det Internationale Kommunistiske Parti, Revolutionen, Proletariats diktatur, Sovietterne, Socialismen og Kommunismen.

Marxismens Grundtræk - 1946 (KVT 1)

Partiets Karakteristiske Teser - 1951 (KVT 1)

Marx til Freiligrath (uddrag) - 1860 (KP 7)

Marx til Engels (uddrag) - 1859 (KP 7)

Dialog Med de Døde (uddrag) - 1956 (KP 7)

Betrægninger angående Partiets organiske aktivitet når den generelle situation er historisk ugunstig - 1965 (KP 8)

Teser om Det Kommunistiske Verdenparti's historiske opgave, aktion og struktur - i overensstemmelse med Det Kommunistiske Venstres standpunkter gennem mere end et halvt århundrede - 1965 (KP 9)

Tillægsteser om Det Kommunistiske Verdenpartis historiske opgave, aktion og struktur - 1966 (KP 10)

Engels til Den Kommunistiske Korrespondance-komité i Bruxelles - 1846 (KP 9)

Et eksemplarisk militant liv i Revolutionens tjeneste - (KP 7)

1917 - Oktoberlære (L.Trotskij) - 1924 (KVT 3)

Kommunens lære (V.I.Lenin) - 1908 (KP 10)

Parisarkommunens lære (L.Trotskij) - 1920 (KVT 3)

Teser om betingelserne for oprettelsen af arbejderråd (Moskvateserne) - 1920 (st)

Vad är och vad vill Det Internationella Kommunistiska Partiet - (KVT 2)

Småborgerskabet : De Halve Klasser - (KP 10)

Oversigt over Danmarks Kommunistiske Partis historie fra 1918 til 1923 (KP 5-6)

II - Marxismens økonomiske teori.

- Marx til Engels - 1868 (KP 8)
- Marx til Engels - 1863 (KP 10)
- Marx til Engels - 1851 (KP 11)
- Agrarspørgsmålet i Kina - 1962 (KP 8)
- Kapitalismen og Arbejdsløsheden - (KP 9)

III - Rusland - Oktoberrevolutionen.

- De Ryska Händelserna - Den revolutionära Marxismens organiska värdering genom 40 år - 1957 (KP 7-8)
- Varför Ryssland inte är socialistisk - (KP 9,10,11 - fortsätter)
- Trotskismens "lære" af Oktoberrevolutionen - (KP 6-10)

IV - Kina - Populismen.

- Den "Kinesiska Frågan" i vort Partiarbete - (KP 10)
- Revolution och Kontrarevolution i Kina - 1962 (KP 11)
- Den svenska maostalinismen följer den moskvastalinistiska opportunismens parlamentariska väg - (KP 7)
- Mindesten över appellismen : Opportunismens trofaste klumpfod - (KP 10)
- Mao spiller bordtennis med Nixon över de bengalske fattigbönders lig - (KP 11)
- Vietnam : Tystnaden - (KP 6)
- Den nationella befrielseskampen och den proletära revolutionen (KP 7)

V - Fascisme = Demokrati.

- Bordiga-rapporten om Fascismen - Kominterns IV Kongres 1922 (KP 7)
- För internationell proletär solidaritet med kämpande arbetare i hela världen - (KFO 2)

VI - Det økonomiske forsvar og den revolutionære forberedelse af klassen.

- De Internationale Kommunister ved Fria Fackföreningsfolkets møde i Göteborg - (KP 6)
- Rapport om de sociale kampe i Frankrig - (KP 6)
- För en strejkekamp - ført mod arbejdskøberne - mod staten og dens arbejdsret - mod fagforbundenes forræderpampere - (KP 7)
- Overenskomst med borgerskabet eller proletarisk generalstrejke (KF) - (KFO 3)
- För återupprättandet av klassens fackförbund - (KFO 2)
- De fackliga opportunisterna på Tetra Pak i Lund sparkar ut internationell kommunist för fackoppositionell verksamhet - (KFO 2)
- Förklaring och genomgång av KFO:s Paroller - (KFO 2 och KFO 3)
- Kommunistisk Fackoppositions Paroller - (KFO 2 och KFO 3)
- Årets avtalrörelse: mot LO-ledningens kray på lönesänkningar! För den ovarsade och totala generalstrejken! - (KFO 3)
- Uppet brev till Metalls förbundspampar som vill putsa upp sit och arbetsdomstolens anseende inför avtalsuppgörelsen - (KFO 3)
- Arbetarna i Polen har just erinrat om att klasskampen leder till proletariats diktatur - (KP 10)
- Arbejder-Solidaritet: proletarisk kapitulation og triumf for den småborgerlige aktivisme - (KP 11)

(en gennemgang af indholdet i Kommunistisk Programs første årgang findes i KP nr.6 (KP 1-5 og KFO 1 - 1969-70). I 1968 udgav vort parti for første gang Partiets Karakteristiske Teser (anden udgave KVT 1) samt Chr. Christensens "Moskva og Syndikalismen" med en historisk indledning.)

RETTELSE TIL K.P. nr.11 :

Side 22, 24. linie fra oven: "over deres kostpris opnår"

DEN KOMMUNISTISKA VÄNSTERN S TEXTER OG KOMMUNISTISK PROGRAMS III ÅRGANG.

Den Kommunistiska Vänsterns Texter / Det Kommunistiske Venstres Tekster, der indeholder klassiske marxistiske skrifter, har udsendt sine første to numre:

KVT nr.1 MARXISMENS GRUNDTRÅK - 1946

PARTIETS KARAKTERISTISKE TESER - 1951

KVT nr.2 VAD ÅR OCH VAD VILL DET INTERNATIONELLA KOMMUNISTISKA PARTIET

KVT nr.3 1917 - OKTOBERLÄRE - L.Trotskij 1924

PARISERKOMMUNENS LÄRE - L.Trotskij 1920

(er under udarbejdning og vil blive tilsendt II årgangs abonnenter)

Abonnenterne på Kommunistisk Programs III Årgang får tilsendt de næste tre numre af Den Kommunistiska Vänsterns Texter (alle tre på svensk):

KVT nr.4 PARTI OG KLASSE - 1921

PARTI OG KLASSEAKTION - 1921

PROLETARIISK DIKTATUR OG KLASSEPARTI - 1951

DET DEMOKRATISKE PRINCIP - 1922

KVT nr.5 BAKUNISTERNE I ARBÉJDE - F.Engels 1873

HVAD VAR FOLKEFRONTEN? - Le Prolétaire

SPANIEN 1936 - Le Prolétaire

KVT nr.6 MARXISMENS HISTORISKE "UFORANDERLIGHED" - 1952

AKTIVISMENS FALSKE UDVEJ - 1952

TEORI OG AKTION - 1952

DET UMIDDELBARÉ REVOLUTIONÆRE PROGRAM - 1952

Abonnementssordninger for Kommunistisk Programs III Årgang:

KOMMUNISTISK PROGRAM (udkommer hveranden måned)

DET KOMMUNISTISKE VENSTRES TEKSTER (udkommer tre gange)

KOMMUNISTISK FACKOPPOSITION (udkommer når der er brug for det)

årligt fællesabonnement

sv.kr. 15,-

da.kr. 20,-

Ønskes der kun abonnement på Kommunistisk Program og
Kommunistisk Fackopposition er prisen

sv.kr. 10,-

da.kr. 15,-

Ønskes der abonnement på vore tre skandinaviske udgivelser
samt på vort internationale teoretiske tidsskrift på fransk
PROGRAMME COMMUNISTE (der udkommer fire gange om året) er prisen

sv.kr. 25,-

da.kr. 35,-

Betalingerne finder sted på de GIRO-numre, der er anført på forsiden.

NB:

K.P.nr.12 sendes til alle abonnenter på II årgang - de opfordres hermed til at forny deres abonnement.

"Kun sentimentale idioter kan tro, at proletariatet kan risikere at overdrive den revolutionære volds rolle og værdien i den revolutionær terrørs metoder. Tværtimod mangler proletariatet netop forståelsen for den revolutionære volds befrierrolle. Netop derfor er det indtil idag forblevet i slaveri. Den pacifistiske propaganda i arbejderklassen medfører kun svækkelse af proletarernes vilje og begunstiger forevigelseren af den kontrarevolutionære vold, der er bevæbnet til tænderne"

DEN RØDE ARMÉS VEJ - L.Trotskij 1922

IMPERIALISM OCH UNDERUTVECKLING

(från GENERALFÖRSAMLINGEN I LYON, VÅREN 1970)

STALINISTISK NATIONALISM OCH PROLETÄR INTERNATIONALISM

Så snart man börjar tala om underutvecklade länder föreslår vänstern såväl som högern en hel rad formler, recept och utvägar för att "komma bort från" underutvecklingen. Från borgarklassens håll yrkar man på utvidgade marknader, fria kapitalöverföringar, internationellt samarbete och man erinrar om kapitalismens utveckling i de högt industrialisera länderna. Från national-kommunisternas håll för man fram samma principer kryddat med det magiska "socialistiska" exemplet. Argumentet har för övrigt en viss tyngd eftersom det kommer från mästarna på nationellt oberoende (den proletära internationalismen är där inte annat än formell), då den ryska imperialismen inte har medel för sin politik och den militära faran därför är, kort sagt, svagare än den från Förenta Staterna. Men denna fördel har också sin nackdel, eftersom det som de underutvecklade länderna saknar är kapital och kapital är inte heller Östländernas främsta tillgång; på samma sätt är världsmarknadens härskare inte folkdemokraterna, ej heller USSR, utan Västländerna och Japan. Summa summarum upprätthåller de underutvecklade länderna — då de har möjlighet till det — en klok jämvikt mellan de olika imperialistmakterna och lånar av var och en av dem de medel, som inte utan baktankar slösas på dem.

Om det finns något område där vi inte kommer att ge oss in på några teoretiska äventyrligheter, så är det just när det gäller recept på utveckling. Det är inte det att vi skulle anse det vara bortkastad tid och inte det att ett underutvecklat land under alla förhållanden är dömt att förblif underutvecklat. USSR och sedan Kina har under vissa mycket precisa betingelser lyckats där alla andra har misslyckats och det är just det som gör att de kan uppträda som "modeller" på utveckling. Historien kommer kanske att erbjuda liknande tillfällen för vissa efterblivna länder. Men det som i våra ögon framträdt på det tydligaste och klaraste sätt är, att det varje gång var fråga om en ackumulation av kapitalistiskt slag, som efter några få år sopade undan den proletära revolutionen i Ryssland och som stärkte de maoistiska national-kommunisternas stormaktspolitik i Kina. Denna punkt har utvecklats tillräckligt i vårt partiarbete så vi behöver inte återkomma till den här. För oss är det inte fråga om att sprida defaitism, utan att nyktert se verkligheten som den är. (Se VARför RYSSLAND INTE ÄR SOCIALISTISKT, KOI HUNNISTISK PROGRAM Nr 9 - 12; TESER OM DEN KINESISKA FRÅGAN, KP Nr 2; AGRARFRÅGAN I KINA, KP Nr 8 och REVOLUTION OCH KONTRAREVOLUTION I KINA, KP Nr 11.)

För oss kommunister kan underutvecklingens problem aldrig uteslutande betraktas ur ekonomisk synvinkel, utan först och främst ur politisk. Med andra ord, vi måste alltid fråga oss om den ekonomiska utvecklingen ligger i det internationella proletariatets politiska intressen. Här beror allt på de historiska betingelserna: ända till 1870 innebar den borgerliga revolutionens seger i Europa en möjlighet för den kapitalistiska ekonomin att definitivt frigöra sig från det reaktionära monarkistiska samhällets sista hinder; från och med 1870 kunde det europeiska proletariatet definitivt bryta de sista gemensamma banden med småborgerskapet och den liberala borgarklassen. De eftersatta länderna skulle faktiskt ha kunnat undvika sin långa marsch från underutveckling till en hypotetisk utveckling om den proletära revolutionen segrat i Europa. De europeiska ländernas industriella styrka skulle då ha kommit till de underutvecklade ländernas hjälp genom det ojämna utbytet till de senares fördel, och inte med sedvanliga handelsmässiga medel. Bortsett från att revolutionen hade utbrutit i det

underutvecklade Ryssland som förgäves väntade på hjälpen från de utvecklade ländernas proletariat, så var perspektivet exakt det samma efter oktober 1917: den solidaritet med Österns folk som bekräftades genom Baku-kongressen (1920) hade också den nära alliansen med proletariatet i Väst som perspektiv. Revolutionens misslyckande i Väst sopade bort dessa förhoppningar och efter det började tidevarvet med de i egentlig mening nationella revolutionerna för politiskt och ekonomiskt oberoende: Ryssland till ryssarna, Kina till kineserna, Asien till asiaterna osv. ... Den proletära internationalismen ersattes med fortplantningen av nationella oberoende stater i respekt för den territoriella integriteten och de stora internationella överenskommelserna. Detta, som vi idag har inför våra ögon, är verkligen den borgerliga världens idealbild! De koloniala ländernas kamp för nationell självständighet förlorade under dessa förhållanden sin kortslitiga revolutionära karaktär, eftersom det inte fanns något kommunistiskt parti som kunde fortsätta den för egen del; den nationella självständigheten ger däremot i den avlägsna proletära revolutionens perspektiv möjlighet till uppkomsten av en lokal klasskamp, en arbetarrörelse och kampan för proletariatets diktatur. För oss kommunister är det alltså betydelsefullt att följa denna utveckling utan att någonsin falla i fällan att stödja den rent anti-imperialistiska rörelsen. Den största idioti — som hela allmänheten glatt anammar — är att låtsas som om ett imperialistiskt lands lokala nederlag kan försvaga Imperialismen. Om till exempel den amerikanska imperialismen skulle lida nederlag i Indokina, så skulle snart någon av den franska, japanska eller kinesiska inta den lediga platsen; detta skulle kunna ändra styrkeförhållandena, men inte alls rikta något slag mot världskapitalismen.

Däremot är de aktuella kamperna mot imperialismen av stor betydelse: de vänder upp och ned på de uråldriga sociala strukturerna, ändrar förhållanden mellan sociala grupper, inför med våld varuekonomin och pengarna och slutligen kan de framkalla arbetarmassornas reaktion i de imperialistiska metropolerna. Så har vi återkommit till de nödvändiga banden med de utvecklade ländernas proletariat och detta är desto viktigare att betona eftersom en självständig reaktion från arbetarklassen ännu inte klart framträder någonstans i "Tredje-Världen".

Genom att analysera förhållandena mellan imperialistiska och underutvecklade länder, har vi här velat klargöra det nära inbördes beroendet mellan de två områdena, något som just kommer att bekräfta det faktum, att utgången av proletariatets politik kommer att sättas på spel samtidigt i båda områdena. Denna stora väg, detta stora perspektiv kommer bara att kunna förverkligas om de revolutionära massorna förbereder Kapitalets fall i de högt utvecklade länderna.

KAPITALEXPORTEN

A) DET INTERNATIONELLA FLÖDET

Genom att analysera de utvecklade kapitalistiska ländernas globala flöde av privata investeringar (TABELL 1) drar vi följande två slutsatser:

- 1) Mellan de två imperialistiska världskrigen utökades exporten av finanskapital betydligt och trängde in i de mest avlägsna områdena. Den världskapitalistiska marknadens enhet har förverkligats. Mer exakt: det första världskrigets för tidiga upphörande, orsakat av den ryska proletära revolutionen, dämpade ackumulationsrytmen och följdaktligen kapitalexporten (+ 9 miljarder dollar mellan 1914 och 1938); det andra världskriget kom att fullständigt avsluta det första genom att förstöra en enorm mängd kapital och människor och det kan vi se på finanskapitalets expansion (+ 27 miljarder dollar mellan 1938 och 1945).

TABELL 1: PRIVATA INVESTERINGAR I UTLANDET

Kumulativ totalsumma i miljarder dollar (löpande priser)

År	USA	England	Frankrike	Tyskland	Övriga	Totalt
1870	--	4,0	2,0	1,0	--	7,0
1885	--	6,0	3,0	1,5	--	10,5
1900	1,0	16,0	6,0	2,0	--	19,0
1914	3,5	18,0	8,5	6,0	7,5	44,0
1919	6,5	13,5	--	--	--	33,0
1929	15,3	18,2	3,5	1,0	10,0	48,0
1938	11,6	22,7	3,7	--	15,0	53,0
1962	52,5	16,0	3,0	1,0	7,5	80,0

(Källa: Bertin, "L'investissement international")

2) De imperialistiska krigen förverkligar en omfördelning av världen mellan segrare och besegrade. Detta halvsekels stora segerherre har varit den amerikanska imperialismen - seger efter det första världskriget, som drog upp riktslinjerna för triumfen efter det andra. De besegrade är de gamla europeiska koloniala makterna (England, Frankrike, Belgien...). Det som de stalinistiska partierna och deras "vänsterextremistiska" avkommor förklarade vara "demokratins seger över fascismen" var i själva verket en seger för den mest militaristiska och fascistiska staten i världen: Förenta Staterna. Dess del av de totala privata investeringarna i utlandet har stigit från 8 % 1914 till 65 % 1962: under denna tid hade de västliga "demokraterna" en negativ investering, såväl i de andra utvecklade kapitalistiska länderna som i kolonierna.

B; FLÖDET TILL OCH FRÅN DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNA

1) Allmän utveckling - De underutvecklade länderna har dragits in i de internationella kapitalflödena. TABELL 2 visar i själva verket att nettoöverföringen av kapital till de underutvecklade länderna mer än tredubblats mellan medeltalen för åren 1950 - 60 och 1960 - 68; andelen privat kapital har stigit från 30 % till 45 % år 1968 och dess summa fyrdubblats medan det offentliga kapitalet tredubblats.

Vad än orsakerna må vara, så har inträngandet av penningkapitalet, vilket alltsedan det andra världskriget accelererats, på ett nästan fullständigt sätt upplöst de underutvecklade ekonomiernas gamla naturliga band och framkallat misär, expropriering och proletarisering av de agrara massorna.

a) Offentligt Kapital - Det är i och för sig ointressant att dela upp flödena av kapital i offentligt och privat: vi gör det bara för att underlättा framställningen.

Det offentliga kapitalet har huvudsakligen till uppgift:

- att sättas in i stället för privat kapital i de sektorer där det senare är för svagt (där avkastningen är otillräcklig);
- att användas till det kapitalistiska samhällets allmänna utveckling och jämvikts (utbildning och uppförstran, subventioner och lån, transportväsendet, armén etc.) med risk att offra vissa borgerliga skikt.

Denna allmänna funktion återfinnes vi i strömmen av offentligt kapital från de högt utvecklade länderna till de underutvecklade:

- De underutvecklade ländernas återbetalning av tidigare kontrakterade och förfallna lån. 60 % av de offentliga och statliga lånen användes för att betala tillbaka andra lån.
- Beställningar av "varor och tjänster" till de imperialistiska ländernas företag i utbyte mot långfristiga regeringslån.

TABELL 2: NETTOÖVERFÖRING AV KAPITAL TILL DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNA
(miljoner dollar)

ÅR	OFFENTLIGT KAPITAL	PRIVAT KAPITAL	TOTALT
1951-1959 (årligt medeltal)	2.052	1.112	3.164
1956	3.260	2.998	6.258
1957	3.856	3.779	7.655
1958	4.387	2.917	7.304
1959	4.927	2.820	7.131
1960	6.099	3.148	8.075
1961	5.990	3.098	9.097
1962	5.990	2.497	8.487
1963	6.054	2.511	8.565
1964	5.889	3.192	9.080
1965	6.290	4.170	10.461
1966	6.585	3.841	10.426
1967	6.988	4.181	11.169
1968	6.910	5.843	12.753
1960-1968 (årligt medeltal)	6.103	3.742	9.845

(Källa: OECD)

Detta offentliga kapital går under den cyniska benämningen "bistånd" eller "gåva". För inskränkta småborgare kulminerar "biståndet" i det "multilaterala biståndet", som härrör från internationella institutioner som Världsbanken kontrollerad av Förenta Staterna. Det "bistånd", som ges i denna form utgör bara 10 % av det offentliga "biståndet". Det "bilaterala biståndet", som alltså utgör 90 % är mer öppet knutet till ett visst antal ekonomiska och politiska villkor. Som belysande exempel ger vi här några auktoriserade uttalanden om det multilaterala "biståndet":

- Kennedy: "Att bistå de underutvecklade länderna i deras modernisering och att rädda deras politiska självständighet, innebär att stärka deras band med NATO."
- E. Black, direktör för Världsbanken "De tre viktigaste fördelarna för det amerikanska näringslivet är: utlandsbiståndet öppnar omedelbart betydande marknader för amerikanska produkter och tjänster; det gynnar utvecklandet av nya marknader på andra sidan havet för de amerikanska företagen; det gör den fria företagsamhetens system gällande i biståndsländerna inom vilket de amerikanska företagen kan blomstra."

Det måste tilläggas att idag strävar allt offentligt "bistånd", varifrån det än kommer (från USA eller från USSR), eftertryckligt mot samma slags mål. De utvecklade socialistiska ländernas framtida hjälp kan bara ske på olikhetens grund, det vill säga till ensidig nackdel för själva de utvecklade länderna och utan att rätta sig efter hjälvens bytesvärde.

De långfristiga lånens andel av det offentliga "biståndet" fortsätter att växa (1960 25 %, 1965 35 % av de nya investeringarna). Detta är inte förvånande, eftersom de superskuldsatta underutvecklade länderna inte kan hålla förfallotiden för sina lån och tvingas att enträget be om anstånd med betalningen. Som exempel ger vi här några länder, som mellan 1956 och 1968 tvingats "konsolidera sin skuld", det vill säga anhålla om betalningsuppskov:

- Brasilien : 2 gånger för ett belopp på 500 miljoner dollar
- Turkiet : 2 gånger för 470 miljoner dollar
- Ghana : 2 gånger för 270 miljoner dollar
- Indonesien: 3 gånger för 500 miljoner dollar
- Argentina : 3 gånger för 810 miljoner dollar.

TABELLerna 3 och 3b visar den kontinuerliga tillväxten av de underutvecklade ländernas offentliga skulder till utlandet. Totalt sett utgör beloppet för de årliga återbetalningarna ungefär 9,5 % av de underutvecklade ländernas totala exportvärde, det vill säga att detta belopp suger upp större delen av den profit som realiseras genom exporten. Men detta är bara ett medeltal och Världsbanken anger följande procenttal för 1968:

- Mer än 25 %: Brasilien, Argentina, Indonesien
- 20 till 25 %: Mexiko, Tunisien
- 15 till 20 %: Indien, Pakistan, Förenade Arabrepubliken, Jugoslavien
- 10 till 15 %: Colombia, Peru, Chile, Costa Rica, Paraguay, Uruguay, Turkiets, Ghana.

TABELL 3: 1 - DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNAS KUMULATIVA OFFENTLIGA SKULD TILL UTLANDET
2 - DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNAS BETALNING AV RÄNTOR OCH AMORTEERINGAR AV SKULDEN TILL UTLANDET
(miljoner dollar)

		1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
AFRIKA	1	3.309	4.042	4.971	5.517	6.618	7.379	8.030	7.952
	2	172	225	494	433	445	463	535	443
SÖDRA EUROPA	1	2.261	2.478	2.912	3.433	4.051	4.441	4.903	5.118
	2	252	222	265	330	407	444	461	506
OSTASIEN	1	2.175	2.612	3.235	3.744	3.906	4.395	4.988	5.630
	2	224	264	165	171	206	341	280	369
VÄST ASIEN	1	1.419	1.667	1.708	1.880	2.446	2.740	3.631	3.643
	2	170	210	188	212	182	200	168	162
SÖDRA ASIEN	1	3.600	4.736	5.923	6.881	7.837	9.196	10.118	10.444
	2	246	227	269	359	347	417	486	565
LATIN AMERIKA	1	8.822	10.207	10.964	11.720	12.207	12.895	14.521	14.754
	2	1.250	1.437	1.368	1.672	1.692	1.916	2.039	1.973
TOTALT	1	21.587	25.942	29.713	33.175	37.065	41.046	46.199	47.542
	2	2.314	2.585	2.749	3.177	3.279	3.781	3.969	4.018

(Källa: Världsbanken)

De mest utvecklade av dessa tillbakasatta länder, de som gör den största ansträngningen för att ackumulera kapital, är alltså mest skuldsatta; i det kapitalistiska systemet och i dess högsta stadium, imperialismen, är fattigdomen verkligen en ond cirkel!

1967 deklarerade Världsbanken att "räntor och amorteringar av den tidigare officiella skulden utgör redan 2/3 av de officiella kapitalströmmarna till utvecklingsländerna." Samma källa preciserade hur mycket av de nya offentliga lånens som användes till återbetalning av den gamla skulden med följande procenttal:

- Latinamerika: 87 %
- Afrika : 73 %
- Östasien : 52 %
- Västasien : 40 %.

Och för 1977 förutsåg den respektive 130 %, 121 %, 134 % och 97 %!

TABELL 3b: DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNAS RÄNTOR OCH AMORTERINGAR AV SKULDEN I FÖRHÅLLANDE TILL EXPORTINTÄKTERNA

(miljarder dollar)

ÅR	ÅTERBETALNING AV LÅN	VARUEXPORT	PROCENT
1960	2,3	27,3	8 %
1961	2,3	27,8	8 %
1962	2,6	28,9	8,5 %
1963	2,7	31,5	8,5 %
1964	3,2	34,5	9,2 %
1965	3,3	36,4	9 %
1966	3,8	38,7	10 %
1967	4,0	40,0	10 %
1968	4,0	42,7	9,3 %

(Källa: Världsbanken och FN)

Samma experter beräknar idag, att om lånen beviljas med 3 % ränta på 25 år plus 5 års "nådetid" och om de underutvecklade ländernas export varje år ökar med 5 %, så kommer förhållandet återbetalningar/exportinkomster om 30 år att vara ... 40 %! Det måste understrykas, att en räntesats på 3 % är mycket liten efter rådande förhållanden och att en genomsnittlig exportökning med 5 % är ett maximum för de flesta "stora" underutvecklade länder. Detta perspektiv är verkligen uppmuntrande för de utblottade massorna i dessa länder! Det bör framför allt stärka övertygelsen hos de revolutionärer som vet att endast en proletär revolution i de utvecklade länderna kan få bukt med en sådan tragedi.

b) Privat Kapital - Tvärtemot vad som är fallet i de utvecklade länderna, så finns de utländska privata investeringarna i de underutvecklade länderna mestadels i de råvaruutvinnande industrierna. TABELL 4 visar detta.

TABELL 4: IDA^{x)} - LÄNDERNAS KUMULATIVA INVESTERINGAR

(miljoner dollar - år 1966)

	OLJA	GRUVOR GJUTERIER	TILLVERKNINGS INDUSTRIER	DIVERSE	TOTALT
SÖDRA EUROPA	336	42	618	507	1.503
AFRIKA	2.041	792	806	1.277	4.916
VÄSTASIEN	3.495	3	83	103	3.684
ÖVRIGA ASIEN	1.142	217	1.329	1.515	4.203
LATINAMERIKA	4.878	1.697	5.261	3.828	15.664
TOTALT	11.892	2.751	8.097	7.230	29.970
		48 %	27 %	25 %	100 %

(Källa: OECD)

x) IDA = INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION, ett underorgan till Världsbanken

Icke desto mindre vänts de nya investeringarna mer och mer mot de sekundära och service-sektorerna. I själva verket är råvarukällorna nu väl kända och exploaterade; de kräver inte längre många nya investeringar för de imperialistiska länderna. Dessutom intar många av de underutvecklade ländernas regeringar en billig anti-imperialistisk hållning, då de nationalisera alla råvarukällor och materiel för deras utvinning när de ekonomiska svårigheterna framkallar socialt missnöje. I "värsta" fall förlorar de utländska bolagen allt - i allmänhet mot gottgörelse och ersättning - i "bästa" fall deltar de i de nationella bolagen och begränsar sina investeringar till ett minimum.

Man börjar alltså att föredra de andra sektorerna och alla de underutvecklade länderna gynnar för övrigt de utländska investeringarna genom att stifta "investeringslagar". TABELL 5 ger en föreställning om vilka grenar och vilka områden som mottar de amerikanska investeringarna i utlandet.

TABELL 5: FÖRENTA STATERNAS KUMULATIVA DIREKTA INVESTERINGAR
(fördelning i procent - år 1964)

	TOTALT	KANADA	EUROPA	LATIN AMERIKA	AFRIKA	ASIEN MED VÄSTASIEN	OCEANIEN
GRUVOR	8,0	12,1	0,4	12,6	21,9	1,1	6,3
OLJA	32,4	23,4	25,6	35,9	51,0	65,8	28,1
TILLVERKADE PRODUKTER	38,0	44,8	54,3	24,3	13,8	17,5	54,1
OFFENTLIG TJÄNST	4,6	3,3	0,4	5,8	0,1	1,8	0,1
HANDEL	8,4	5,8	12,2	10,7	5,7	7,8	5,5
DIVERSE	8,6	10,6	7,1	10,7	7,5	6,0	5,9
TOTALT	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(Källa: "Survey of current business", sept. 1965)

Förenta Staterna investerade 1954 6 % av sina privata utländska investeringar i de underutvecklade ländernas tillverkningsindustrier, 1958 passerades 10 % och 1964 var siffran 15 till 20 %. Betyder detta att de imperialistiska länderna hjälper till att utveckla produktionsvarusektorn? Vi vet att en av underutvecklingens karakteristiska drag är konsumtionsvarusektorns dominans över produktionsvarusektorn. Och så är det: de utländska investeringarna är koncentrerade till lätt tillverkningsindustri, monteringsfabriker och servicesektorn. Dessa aktiviteter är ofta inriktade på export och dessutom kan man om man tittar på TABELL 6 konstatera att åtminstone 80 % av de underutvecklade ländernas export av tillverkade produkter består av konsumtionsvaror eller kontorsutrustning.

TABELL 6: DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNAS EXPORT AV TILLVERKADE VAROR
(fördelning efter varuslag - värde i miljoner dollar)

	1953	1965
Livsmedel, textilier, kläder, skinn, träföremål, leksaker, diamanter	1.220 81,0 %	3.200 75,3 %
Kontorsartiklar, elektriska maskiner	80 5,3 %	390 9,1 %
Kemiska produkter	80 5,3 %	220 5,1 %
Andra tunga industriprodukter	80 5,3 %	370 8,7 %
TOTALT	1.500	4.250

(Källa: GATT)

Det utländska kapitalet är inte angeläget om att gynna produktionen av industriell utrustning och anläggning i de underutvecklade länderna annat än av marknads- och konkurrensskäl; när det gör det förenar det sig med det nationella kapitalet genom att skapa bolag med nog så inhemska namn... Det utländska kapitalet är i sådana fall ofta i minoritetsställning, men det för med sig patent, materiel, utrustning, teknik och tekniker som gör det till den verkliga härskaren. Man behöver bara tänka på de skador som det brutala tillbakadragandet av det ryska biståndet orsakade den kinesiska ekonomin! Allmänt sett kräver dessutom den industriella koncentrationen närbelägna stora marknader för att avsätta varorna. Men nu existerar dessa inte i de underutvecklade länderna och de utländska investerarna är inte alls inställda på att vänta i årtionden för att se om deras investeringar blivit räntabla. I stället för att vänta, måste de satsa på de utvecklade ländernas marknader, som ju saknar den sortens problem. Ovanstående typ av investeringar i de underutvecklade länderna förlägges också till industrier som gör den första bearbetningen av råvarorna. Tack vare låga kostpriser (högt driven automation och mycket låga löner) kan de förse vissa västerländska truster med halvfabrikat; exempelvis FRIA:s enorma komplex i Guinea och Annabas järnhanteringskomplex i Algeriet. Det brasilianska komplexet i Minas-Gerais är ett undantag, då det är finansierat utifrån men är integrerat i den lokala ekonomin. Detta tack vare att det där sedan tidigare existerade redan utvecklade områden. Men i de allra flesta fall ger denna slags investering, sedan den väl förverkligats, rubbningar i de underutvecklade ländernas betalningsbalans genom att man tar hem de profiter, som förr eller senare avkastas och som är mycket större än de ursprungliga investeringarna.

Vi har flera gånger talat om de utländska kapitalens förening med de nationella, något som medför en reducering av investeringarnas initialbelopp och att de presenteras som "medverkande" till den nationella utvecklingen. TABELL 7 visar att de direkta investeringarnas andel av de totala privata investeringarna i de underutvecklade länderna har sjunkit från 76 % 1956, till 66 % 1958 och 60 % 1964, för att nå ner till 48 % 1968. Ur dessa siffror kan man härleda de andra finansieringsmedlens, "portföljinvesteringarnas" och särskilt exportkrediternas, ökande betydelse.

TABELL 7: DE DIREKTA INVESTERINGARNAS ANDEL AV DE UTVECKLADE LÄNDERNAS TOTALA PRIVATA INVESTERINGAR
(i procent)

1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
76	73	66	60	66	66	60	68	60	64	60	50	48

(Källa: OECD)

För att värdera betydelsen av realiserade profiter från investeringar i utlandet måste man vända sig till amerikansk statistik, vilken är bäst försedd med uppgifter: TABELLERNA 8 och 8b.

TABELL 8: FÖRENTA STATERNAS PRIVATA INVESTERINGAR OCH PROFITER 1959 - 1965
(miljoner dollar)

	EUROPA	AFRIKA	OCEANIEN	KANADA	LATIN AMERIKA	ASIEN
Nyinvesteringar	8.571	1.071	932	3.368	1.251	1.374
Profiter	3.748	657	398	3.372	5.297	6.528
	- 4.823	- 412	- 534	+ 4	+ 4.046	+ 5.154
				- 5.771		+ 9.204

(Källa: Claude Julien: "L'empire américain")

Man konstaterar då för USA:s del den väldiga mängd hemtagen profit jämfört med de nya investeringarna; ett positivt saldo på 3,5 miljarder dollar mellan 1959 och 1965. Under samma tidsperiod ser man att de profiter som drags bort från Latinamerika och Asien tjänat till att finansiera nya investeringar i Europa! Emellertid måste vi tillägga att investeringsströmmen med Europa idag kastats om och att de hemtagna profiterna är större än de nya investeringarna.

Enligt den Trekontinental Konferensen har de utländska investeringarna lett till att penningssummor som är 2 till 3 gånger så höga som de ursprungliga investeringarna lämnat länderna i Asien, Afrika och Latinamerika; för tioårsperioden 1950 - 60 anförs det ofta siffror för hemtagning av utdelningar och räntor till de imperialistiska länderna på 20 och 25 miljarder dollar. För 1960 - 62 beräknade FN att denna bördas i förhållande till de underutvecklade ländernas valutabehållning representerade 17 % för Latinamerika och 33 % för Västasien.

När man talar om hemtagna profiter framgår det att de som stannar kvar på platsen återinvesteras; de utländska kapitalisterna föredrar att investera på platsen framför att föra in nytt kapital och det är just detta som förklarar att de privata investeringarna nästan förblivit stillastående medan deras kumulativa summa fortsatt att växa.

Som hållpunkter anges några förhållanden mellan hemtagen profit och investerat kapital i TABELL 8b; man kan lägga märke till deras storlek för gruv- och oljesektorn, vilket inte är förvånande för någon. Enligt den amerikanska regeringen skulle de hemtagna profiterna officiellt representera profitkvoter på 15,7 % 1964 och 14,6 % 1965. Pearson-rapporten antar ett allmänt genomsnitt på 10 till 12 procents nettoavkastning på kapitalet och till detta måste man uppenbarligen lägga de summor som inte tagits hem. En fransk tidning från maj 1970 skriver: "oljeindustriernas genomsnittsprofit i Mellanöstern är 24 % mot ett världsgenomsnitt på 12 till 13 %". De erhållna profitsatserna är alltså vanligtvis betydande medan de ursprungliga kapitalinvesteringarna är tämligen små och snabbt återvunna.

TABELL 8b: USA-KAPITALENS SYNLIGA PROFITSATSER 1964
(hemtagna profiter i procent av investerat kapital)

	GRUVOR & OLJA	INDUSTRI
LATINAMERIKA	16	4,5
AFRIKA	21	8
ASIEN	38	9
KANADA	4,5	4,5
EUROPA	0,7	7

(Källa: Claude Julien: "L'empire américain")

TABELL 9 visar således att den del av de icke-finansiella bolagens intäkter, som härrör från de utländska investeringarna i förhållande till hela den realiserade profiten, stigit från 10 % 1950 till 20 - 25 % under 1960-talet. Denna växande kapitalmängd gör det möjligt för de berörda bolagen att tillfälligt lindra profitkvotens lagbundna tendens att falla. Ändå måste det understrykas att då den hemtagna profitmängden är större än eller lika stor som den exporterade kapitalmängden, påskyndar den därav resulterande tillväxten av kapital på den inhemska marknaden profitkvotens allmänna fall och av detta följer nödvändigheten att erövra nya marknader utanför de imperialistiska länderna.

TABELL 9: INTÄKTER FRÅN AMERIKANSKA INVESTERINGAR I UTLANDET I FÖRHÅLLANDE TILL AMERIKANSKA BOLAGSPROFITER
(miljarder dollar)

År	Intäkter av privata investeringar i utlandet	Profiter efter skatt för icke-finansiella amerikanska bolag	Förhållandet mellan kolumn 1 och 2 i procent
	- 1 -	- 2 -	
1950	2,1	21,7	10
1951	2,6	18,1	14
1952	2,7	16,0	17
1953	2,6	16,4	16
1954	2,8	16,3	17
1955	3,3	22,2	15
1956	3,8	22,1	17
1957	4,2	20,9	20
1958	3,7	17,5	21
1959	4,1	22,5	18
1960	4,7	20,6	23
1961	5,4	20,5	27
1962	5,9	23,9	25
1963	6,3	26,2	24
1964	7,1	31,3	22
1965	7,8	36,1	21

Investeringsintäkterna från utlandet innehåller:

- intäkter från direkta investeringar
- räntor och royalty på direkta investeringar, överförda till moderbolag
- intäkter från andra investeringar än de direkta, betalda till ägarna i USA.

(Källa: USA:s handelsdepartement, 1963; "Survey of current business" 1962-6)

För att avsluta denna punkt, dvs. att visa hur inbringande de utländska investeringarna kan vara, kan vi se vad en viss W. Salant avslöjar: en genomsnittlig amerikansk direktinvestering på 1.000 dollar ger upphov till profiter från 106 dollar det första året till 214 dollar vid slutet av det tioende året och genom att satsa de successivt uppkomna vinsterna har investraren redan efter $5\frac{1}{2}$ år utvunnit det ursprungligen satsade kapitalet!

2) De viktigaste imperialistiska ländernas utveckling — För de imperialistiska länderna representerar exploateringen av de underutvecklade länderna en aldrig sinande källa till profit och ger dem en politisk tyngd i den permanenta kampen för att dela upp världen mellan sig. Sett ur denna synvinkel, har de viktigaste imperialistiska ländernas respektive ställningar svängt mycket sedan århundradets början.

TABELL 10 visar att den amerikanska imperialismen behövde två världskrig för att slå ner de gamla kolonialmakterna. Förenta Staternas andel av de totala kumulativa privata utländska investeringarna steg mellan 1914 och 1962 från 8 % till 65 %. Frankrike och Tyskland förlorade däremot praktiskt taget allt eller hade negativ investering. Englands andel minskar hela tiden regelbundet. Denna tabell ger en grundläggande bild, ty den fastslår klart varje lands ställning: hur stor utvecklingen än varit för vissa imperialistiska länder under de senaste åren, får man inte glömma att det är de amerikanska utlandsinvesteringarna som överlägset domineras i de utvecklade och underutvecklade länderna.

TABELL 10: EXPORT AV VAROR OCH KAPITAL

(i procent)

	EXPORT AV					PRIVATA KUMULATIVA				
	TILLVERKADE PRODUKTER					INVESTERINGAR				
	1913	1929	1937	1950	1967	1914	1930	1960	1962	
ENGLAND	30	22	21	25	12	50	44	25	20	
FRANKRIKE	12	11	6	10	8	22	8	5	4	
USA	13	20	19	27	21	8	35	59	65	
VÄSTTYSKLAND	27	21	22	7	20	17	3	1	1	
ITALIEN	3	4	3	4	7	-	-	-	-	
JAPAN	2	4	7	3	10	-	-	-	-	
ÖVRIGA	13	18	22	25	22	5	10	10	10	
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

(Källa: Magdoff)

Om man studerar TABELL 11 ser man att Italiens, Tysklands och Japans andel av investeringarna till de underutvecklade länderna de senaste 10 åren stigit kraftigt. De har växt så mycket, att de 1968 tillsammans representerade 25 % av de årliga privata och offentliga nettoöverföringarna av kapital till dessa länder mot 11 % 1957. Om man tänker sig att denna utveckling fortsätter, så skulle USA 1980 exportera 35 % av det totala kapitalet och Italien, Tyskland och Japan tillsammans 40 %, men även om detta inträffade, så skulle fortfarande den totala ackumulerade mängden avgöra till USA:s fördel, och detta desto tydligare som denna tabell inte omfattar återinvesteringar på platsen, vilka är lika anseningsbara som nyinvesteringar är betydelsefulla — och detta gäller särskilt för USA. I själva verket visar utvecklingen av de direkta privata investeringarna till de underutvecklade länderna inte bara det att USA inte minskar sina, utan att deras andel ständigt växer! Och detta trots att Italien, Tyskland och Japan sett sin gemensamma andel stiga från 3 % till 16 %. I själva verket tycks det som om deras ökning gjorts på bekostnad av, inte Förenta Staterna, utan de gamla kolonialmakterna, vars marknader de delar. Så stor är den amerikanska dominansen inom vissa områden.

Frankrike har behållit många av sina förbindelser med sina gamla kolonier i Afrika och Asien (Kambodja) och fastän dess världsandel minskat från 17,4 % till 11,6 % när det gäller det offentliga och privata kapitalet, så har det behållit sin ställning (ca 15 %) när det gäller direkta årliga investeringar till de underutvecklade länderna. 1968 var Frankrike med mycket god marginal tvåa i fråga om kapitalexport, men mycket långt bakom USA: 1956 utgjorde dess privata investeringar en tredjedel av USA:s, 1968 inte mer än en fjärdedel. Medan USA:s privata investeringar ökade med 25 %, steg Frankrikes bara med 5 %. Detta ställer den franska kapitalismens strävanden i "Tredje-Världen" i rätt belysning.

Vi har endast haft tillgång till några få uppgifter i analysen av kapitalexportens utveckling efter mottagarland. Med reservation för senare studier visade TABELL 8 att de amerikanska bolagen 1964 dirigerade sitt kapital till de underutvecklade länderna på följande sätt: Latinamerika 34 %, Asien 37 % och Afrika 29 %. Vad beträffar det offentliga kapitalet ger TABELL 12 en helt annorlunda situation. Mellan 1964 och 1967 har 67 % av dem gått till Asien. Detta motsvarar väl den amerikanska offensiven i hela Sydostasien, en offensiv som syftar till att fullständigt eliminera återstoden av Storbritanniens, Frankrikes och Nederländernas inflytande i detta område. I själva verket har USA:s medeltal för "det offentliga biståndet" mellan 1964

och 1967 höjts till 732,34 miljoner dollar eller nästan 8 gånger Frankrikes, Storbritanniens, Nederländernas och Tysklands sammanlagda kumulativa belopp. Endast Japan (148,92) kan närlägga sig USA:s belopp. Med utgångspunkt från tabellens siffror kan man i stora drag ange vilken inriktning de viktigaste högt utvecklade ländernas offentliga kapital haft. Det kan sammanfattas på följande sätt:

- Tyskland har dirigerat sitt offentliga kapital huvudsakligen mot Asien (65 %) och särskilt mot arabländerna (50 %)
- Frankrike och Italien har särskilt riktat sitt offentliga kapital mot Afrika (mer än 90 %)
- Englands vänder sig till det svarta Afrika, Indien och Mellersta Östern
- Japans till Ostasien (65 %), Indien och Mellersta Östern (30 %).

Det visar sig att 84 % av det offentliga kapitalet som exportereras till Latinamerika är amerikanskt kapital. För Asien är dess andel 69 %, för Nordafrika 44 % (Frankrike 42 %) och för det svarta Afrika 25 % (Frankrike 29 %, England 21 %). Totalt sett är mer än 60 % av det offentliga kapitalet som exportereras till de underutvecklade länderna amerikanskt kapital.

TABELL 11: INVESTERAT KAPITAL I DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNA FÖRDELAT EFTER URSPRUNGSLAND
(miljoner dollar)

	NETTOÖVERFÖRING AV PRIVAT OCH OFFENTLIGT KAPITAL				NYA DIREKTA PRIVATINVESTERINGAR			
	1957	%	1968	%	1956	%	1968	%
USA	4.099,7	53,8	5.675,7	44,5	1.161	49,3	1.470	53,0
(varav olja)					(512)		(200)	
ENGLAND	960,5	12,6	845,6	6,6	364	15,5	229	8,2
(varav olja)					(119)		(29)	
FRANKRIKE	1.228,7	17,4	1.482,9	11,6	364	15,5	388	14,0
HOLLAND	145	1,9	276	2,0	212	9,3	90	3,2
TYSKLAND	522,5	6,8	1.634,9	12,8	55	2,4	192	6,9
JAPAN	110,5	1,5	1.049,3	8,2	10	0,4	123	4,4
ITALIEN	208,6	2,7	505	4,0	6	0,2	126	4,5
KANADA	131,6	1,7	306	2,4	47	2,0	46	1,5
ÖVRIGA	127,5	1,6	977,9	7,9	131	5,4	111	4,3
TOTALT	7.534,6	100,0	12.753,3	100,0	2.350	100,0	2.775	100,0
(varav olja)					(820)			

Tabellen innehåller varken återinvesterade vinster eller portföljinvesteringar.

(Källa: OECD)

C) SAMMANFATTNING

När man analyserar kapitalströmmarna till de underutvecklade områdena, måste man framhålla deras voyymässiga betydelse. Dessa kapitalströmmar är förvisso mycket större mellan enbart de högt utvecklade länderna, men deras inflytande på länder som är fattiga på kapital är mycket våldsammare och allvarligare, såväl ur ekonomisk som politisk synpunkt. Vi har gett en överblick över detta genom att visa de underutvecklade ländernas väldiga skuldssättning; en studie land för land skulle visa att det utländska kapitalet – offentligt och privat – aldrig varit avsett att utveckla dessa länders ekonomi, utan endast att tillfredsställa sina egna intressen.

TABELL 12: OFFENTLIGT NETTO "BISTÅND"

(miljoner dollar - medeltal för 1964 - 67)

	CENTRAL- AMERIKA OCH KARIBIEN	SYD AMERIKA	NORD AFRIKA	SÖDER OM SAHARA	AFRIKA VÄSTASIEN	SYD- OCH VÄSTASIEN	OST- OCH SYDÖST- ASIEN	TOTALT
VÄSTTYSKLAND	1,82	36,45	26,40	68,10	183,34	48,71	364,82	
AUSTRALIEN	0,02	-	-	0,59	19,49	12,78	32,88	
ÖSTERRIKE	1,13	2,98	1,44	1,39	9,92	1,11	17,97	
BELGIEN	0,07	1,16	0,83	73,83	0,63	0,09	76,61	
KANADA	10,64	1,07	2,00	12,27	96,86	8,86	131,70	
DANMARK	-	0,96	0,43	2,15	2,42	0,52	6,48	
USA	166,28	409,69	192,03	226,11	1276,16	732,34	3002,61	
FRANKRIKE	6,28	8,35	182,85	262,20	4,75	22,75	487,18	
ITALIEN	4,68	-16,49	19,96	29,62	8,16	5,49	51,42	
JAPAN	1,45	4,90	0,08	0,68	71,61	148,92	227,64	
NORGE	0,01	0,04	0,10	1,47	1,42	0,51	3,55	
NEDERLÄNDERNA	8,16	10,50	0,48	35,01	10,66	4,70	69,51	
STORBUTANNEN	20,29	2,94	3,59	194,00	155,44	19,21	395,47	
SVERIGE	-	0,01	1,55	6,43	7,70	6,45	22,14	
SCHWEIZ	0,10	1,21	0,41	1,53	1,40	0,18	4,83	
TOTALT	220,93	463,77	432,15	915,38	1849,96	1012,62	4894,81	
Multilaterala institutioner	87,17	168,37	15,64	178,52	290,26	44,01	783,97	
SUMMA	308,10	632,14	447,79	1093,90	2140,22	1056,63	5678,78	

(Källa: OECD)

Den borgerliga världen erkänner för övrigt öppet detta, men låtsas samtidigt att det är möjligt att försona de motsatta intressena. Det går inte ett år utan att man ger något exempel på underutvecklade länder, vars tillväxttakt skulle komma att rycka befolkningen ur misären. Detta slags profetior har vanligtvis inte kunnat hållas vid liv länge. I denna fråga hänvisar vi till artikeln IMPERIALISMEN OCH DE UNDERUTVECKLADE LÄNDERNA som hittills bara utkommit i vårt franska organ LE PROLETAIRE Nr 80. I själva verket är det syfte, som de imperialistiska länderna fullföljer, både politiskt och ekonomiskt. Den amerikanske ekonomen Samuelson deklarerar följande om det amerikanska "biståndet": "När Amerika gör detta, har det då hörsammat altruistiska betraktelsesätt och långsiktiga överväganden? Eftersom det på jordklotets yta existerar 15 icke-amerikaner på 1 amerikan, kommer Förenta Staternas framtid att vara nära beroende av stabiliteten hos en internationell ordning, som inte är fientlig till det västerländska samhället; det är därför obestridligen fördelaktigt för Förenta Staterna att hjälpa de andra länderna att utvecklas."

Alla borgarklassens spetsfundigheter om "biståndet" till de underutvecklade länderna sammanfattas till slut i detta: att stärka eller insätta regeringar som gynnar de imperialistiska metropolerna, för att möjliggöra finansiella och handelsmässigt fördelaktiga utbyten. Konkurrensen mellan de imperialistiska länderna om uppdelningen av de underutvecklade länderna är alltså en politisk kamp, som syftar till att stärka deras ekonomiska herravälde utöver de egna gränserna.

VARFÖR RYSSLAND INTE ÄR SOCIALISTISKT.

Del 4 - DEN STALINISTISKA KONTRAREVOLUTIONEN

Vi har tidigare visat att Sovjetmakten - genom fränvaron av en seger för den europeiska kommunistiska revolutionen, och omöjligheten av att genomföra den "socialism i ett enda land" som fräckt lovats av Stalin - levde under hotet av en tung inre offensiv från de icke-proletära klassernas sida. Dessa klassers reaktionära tryck och deras strävan efter en kompromiss med världskapitalismen fann i Stalin en mycket effektiv förkämpe, eftersom han inför proletariatet kunde förvränga den ryska pånyttfödda kapitalismen till en sorts nationell socialism.

Betta bedrägeri döljer en av nutidshistoriens sämst förstådda händelser. Det är inte enbart det att Oktoberrevolutionens verkliga perspektiv förblir nergråvt under ett halvsekel av förfalskningar i politik och doktrin, utan också det att för en stor del av dem som lyckas tyda Oktoberrevolutionen representerar den en sådan utmaning mot den historiska omvälvningstakten, en strävan till den grad övervänsklig när man tänker på de ryska förhållandena, att den förefaller dem direkt osannolik. Tölfjärtliggen kan man aldrig nog upprepa, att nyckeln till en socialistisk lösning befann sig utanför Ryssland.

I Rysslands inre kunde dock emot revolutionens dubbla karaktär inte bevaras i det oändliga, ty den ekonomiska utvecklingen, som krävde den borgerliga revolutionens fullföljande, kunde inte annat än undergräva och på längre eller kortare sikt tillintetgöra den socialistiska revolutionens rent politiska seger.

I tjugotalets Ryssland utgör i själva verket allt som härstammar från nationella ekonomiska nödvändigheter, allt som uttrycker ryska samhälleliga intressen, en dödlig fara för kommunismen. Alla sociala strategier som utgår från detta land innesluter, allt efter den internationella revolutionens skiftande öden, samma ödesdigra risk för det ryska proletariatet.

Tack vare tillintetgörelsen av den feodala jordegendomen förvärvade bondeborgerskapet ett betydande ekonomiskt och socialt inflytande. Det köpte upp de fattiga böndernas jordegendomar och arrenderade ut dem. Utan hänsyn till lagen använde det avlönad arbetskraft och gick till och med ända dithän att monopolisera sädan och att hungra ut städerna. Innan administrationen, där tio-tusentals kommunistiska militanter omvandlades till funktionärer, utvecklades en byråkratisk apparat, vars princip var "administration för administrationens egen skull", "staten för statens egen skull". På landsbygden där hungersnöden rådde, blev det ett privilegium att finna sysselsättning och bostad, och efter 1923 blev det en heroisk handling att försvara en verklig kommunistisk standpunkt.

Varför efter 1923? Det är förvisso så, att det som vi kallar den stalinistiska kontrarevolutionen är avslutningen på en process som sträcker sig över åtskilliga år, av vilka det är svårt att bestämma ett år som det "enda" avgörande. 1923 är likväl inte en godtycklig hänvisning. Det är det året som den tyska revolutionen definitivt lider nederlag: den sista chansen för en nära förstående utvidgning av kommunismen i Europa försvinner och den stora betydelsen av detta faktum förstas så väl i det ryska par-

trat att nyheten där framkallar flera självmord. Det är också det är då den ryska produktionens katastrofala situation avslöjas genom den så kallade "saxkrisen": kurvorna för respektive jordbruks- och industripriserna presenterades på det sättet i det diagram som Trotskij framlade på det ryska partiets XII:e kongress, och den ökande skillnaden dem emellan innebar ett allvarligt problem för den ekonomiska inrikningen och den sociala strategin. Skulle man genast hjälpa den tunga industrien eller skulle man, tvärtom och på dess bekostnad, fortsätta politiken med skattelättningar till böndernas fördel? Svaret lämnades hängande i luften och situationen fortsatte att förvärras med 1.250.000 arbetslösa.

Samma år 1923 drabbades Lenin av sin tredje attack, vilken ledde till hans död i januari 1924, men innan dess hinner han fördöma - i det som man kan betrakta som hans politiska testamente - "de mäktiga krafter som leder bort den sovjetiska Staten från dess kurs" och bryta med Stalin, som med Lenins ord förkroppsligar "en apparat som är oss i grund och botten främmande och som representerar ett sammelsurium av borgarliga och tsaristiska kvarlevor". 1923 var till slut det år då den första intrig mot Trotskij tog form. Mot Röda Arméns organisatör propagerades då de första politiska förfalskningsur, som sedan förstorades ända till att bli det hopkok av avskyvära smädelser och groteska anklagelser ur vilka dagens nystalinistiska och efterstalinistiska partiers slynglar - trots alla sina demener, däri också inbegripet deras förut vördrade Chrustjevs - ännu i dag fortsätter att hämta sina historiska upplysningar. De bästa av Lenins kampkamrater förstod inte förrän två år senare vad som var revolutionens verkliga fiende, denna "främmande kropp" i det bolsjevikiska partiet, som, under de följande tiotal åren, skulle bli deras egen bödel.

Här kan undersöker de fruktlösa ansträngningarna och de otaliga omkastningarna inom denna opposition grupperad kring Trotskij mot Stalins allsmäktiga klick, kan man idag uppskatta hur svaga och osäkra de rent ryska grundvalarna i Lenins storslagna perspektiv var, då Västerlandet (som enligt Marx skulle "sättas i rörelse" av varje revolution i Ryssland) inte förmådde förverkliga detta.

Av de nästan en miljon nya, allmänt oförberedda element, massintroducerade av Stalin i det bolsjevikiska partiet för att stödja politiken att likvidera den internationella revolutionen, opponerade sig i de avgörande tillfällena bara några hundratals verkliga och modiga kommunister. Ett sådant ojämnt syrkeförhållande skulle vara omöjligt att förklara om man inte kunde åberopa sig på följande fasta utgångspunkt för Oktoberrevolutionen: utöver denna revolutions rent borgarliga uppgifter, utgjorde hela den "ryska nationen" - det vill säga alla klasser, utom ett proletariat som befann sig i extrem minoritetstillstånd - bara ett enda väldigt hinder i kampen för socialismen. Detta är det väsentliga faktum, som all demokratisk kritik av stalinismen inte bryr sig om eller underskattar. En kritik som med rätta ställer en Lenins vetenskapliga ärlighet mot en Stalins skruppellöshet och tarvliga politiska brutalitet, men som inte går utöver det som bara är enkla fenomen på ytan i en väldig rörelse av social och historisk styrka: den ryska kapitalismen. Ställd gentemot ett politiskt parti, som uppfattades som redskap för socialismen, betraktar denna kapitalism med rätta partiet som sitt mest omedelbara hinder. För att sopa undan detta hinder på sin väg, måste den alltså bryta partiets politiska kraft och rensa ut dess sociala innehåll.

Här kan vi inte, inte ens summariskt, redogöra för under vilka för-

hållanden den ryska kapitalismen lyckades med detta. Vi hänvisar läsaren till vår studie BILAN D'UNE REVOLUTION (Värdering av en revolution), publicerad i PROGRAMME COMMUNISTE specialnumret 40-42¹⁾ och inskränker oss nu till att i denna fråga skissera de stora linjerna på det politiska planet.

Under de interna kamper som föregick stalinismens definitiva seger 1929-30, kan inga av de ekonomiska åtgärder som partiets fraktioner ställde mot varandra påstås gå utöver de kapitalistiska produktionsförhållandenas ramar; inte en enda kan kallas socialistisk. Det problem som ställdes med den målande formuleringen "saxkrisen" upphörde inte att förvärras med alla dess ekonomiska och sociala konsekvenser, med alla dess verkningar på den industriella produktionens läge och på de sociala styrkeförhållandena. Trotskijs "vänster" stödde principen om en föregående industrialisering som villkor för jördbrukets utveckling och förordade på samma gång stöd åt den fattige bonden. Bukharins "höger" (namnen ges här bara som referenspunkter) stödde sig på mellanbondens berikande och tillväxten av dennes kapital med sikte på dennes slutliga expropiering. Stalins "center" har ingen ståndpunkt utan begränsar sig till att från "högern" och "vänstern" plocka det som passar bäst för att hålla sig kvar vid statsrätet. Det är av det skälet som den verkliga skiljelinjen mellan revolutionärer och kontrarevolutionärer i polemikerna mellan fraktionerna inte framträdde tydligt. Den stalinistiska "centern" som på så sätt växelvis kunde använda sig av den ena eller andra åtgärden från "vänstern" eller "högern", hade i själva verket bara en funktion: att rädda och stärka den ryska Staten, den ryska nationen. Genom att reducera dubbelrevolutionen till sin enbart antifeodala och alltså kapitalistiska sida, är "centern" i grunden antikommunistisk.

Trogna Lenin och marxismen förstod "vänstern" och "högern" att allt i sista hand beror på den internationella revolutionen, att det gällde att hålla ut ända tills den triumferar, och när de häftigt motsatte sig varandra inbördes, rörde det sig om verkan av respektive åtgärder, som den ena eller den andra föreslog i detta syfte. "Centerns" bemödanden var helt annorlunda. Den hade redan brutit med den internationella revolutionen och hade alltså ur politisk synpunkt sara ett mål: slå ner dem som förblivit trogna denna revolution. Det sätt på vilket stalinismen slutligen triumferade illustrerar det tydligt. Först stödde den sig på "högern", vars program om stöd till mellanbonden antogs, medan Trotskij, under salvor av förolämpningar, anklagades för att sabotera den oförgängliga "leninistiska" alliansen mellan bönderna och proletariatet. Sedan inför denna politiks misslyckande och gripen av panik inför hotet från kulaken, elimineras den "högern" i det den svärtade ner Bukharin, som felaktigt anklagades för att uttrycka den lantliga borgarklassens intressen. Denna manöver lyckades så bra, att Bukharin, då han vid ett tillfälle gjorde ett försök att nära sig Trotskij, inte lyckades övertyga denne om att "högern" var marxistisk, medan "centern" inte var det: vissa anhängare till Trotskij betraktade till och med Stalins lån av deras ståndpunkter som ett steg av "centern" mot "vänstern".

Naturligtvis är denna "fysiska" kamp i Parti- och Statstoppen bara uttryck för de underjordiska ekonomiska krafternas offensiv, som vi tidigare betonade. Denna "fysiska" kamp visar emellertid vilken våldsam baklängesmarsch på det politiska planet som behövdes för att dessa krafter skulle kunna triumfera, medan det på det ekonomiska planet inte alls var nödvändigt att gå tillväga på samma sätt. "Vänsterns" och "högerns" lösningar var inte socialistiska. "Stalins

I) På skandinaviska språk föreligger endast kapitlet "Trotskismens lärdomar" av Oktoberrevolutionen (NO. ANGLAISCH PROGRAMM nr 5-10)

"lösning" var det inte heller, även om den under tvångs "kollektiviseringen" tycktes ha tagit intryck av något som skulle vara Trotzkijs ståndpunkt. Förklaringen till denna paradox ligger i det faktum, att ingen rysk lösning ens på lång sikt kunde medföra förverkligandet av kommunismen, när den internationella revolutionen hade slagits ner.

Det övermänskliga bemödandet hos dem som slet varandra i stycken angående frågan om medlen att väldföra sig på denna hårda historiska verklighet, dolde för dem deras gemensamma fiende, som t.ex. en Dukharin kanske inte identifierade förrän han kände bödelns kalla revolver i nacken.

En social revolutions fiende kan helt enkelt vara ett mördarband. Om man isolerar Oktoberrevolutionen 1917 från det i förväg väntade stödet från det internationella proletariatet, så reduceras revolutionens socialistiska karaktär till viljan hos ett parti, dvs. hos en grupp människor, vilken för övrigt tunnas av under tyngden av de fientliga sakförhållanden. Att döda revolutionärer är just den uppgift som tillkommer varje kontrarevolution.

(fortsättning)

FOR ELLER IMOD EEC? - SMÅBORGERSKABETS HOVEDFINE!

Stillet overfor den altovervejende sandsynlighed for Englands, Danmarks, Norges og Irlands integration i EEC, efter de engelske og franske nationale borgerskaber synes at være kommet overens, har det danske småborgerskab og dets opportunistiske partier igen måttet optage diskussionen: skal - skal ikke, hvorfør tilslutning til EEC og hvorfor ikke? - Alle argumenter kan bruges, selv den eventuelle undertrykkelse af den danske porno-industri efter tilslutning til EEC. - Det såkaldte marxistiske venstre har også gladeligt kastet sig ud i diskussionen - uden at den herved er blevet synderligt mere seriøs; argumenter anvendes som trumfkort i whist, om end mere tilfældigt. Vi vil derfor her søge kort at analysere årsagerne til og betydningen af de europæiske markedsintegreringer og herudfra søger at forklare de forskellige klassers og klassefraktioners stillingtagen til disse. Specielt vil vi undersøge forholdene omkring Danmarks tilslutning til EEC.

Årsagerne til oprettelse af frihandelszoner som EEC og EFTA vil vi kort skitsere ved at forklare, hvilke fardele de, i højere eller mindre grad, betyder på 1) varemarkedets, 2) kapitalmarkedets og 3) arbejdskraftmarkedets områder.

Integrationen af flere nationale varemarkeder vil betyde, 1) at varecirculationens hastighed vil kunne forøges, hvorved kapitalens omslagstid forkortes, dvs. at den tid, hvor kapitalen cirkulerer som uproduktiv vare- og pengekapital, forkortes, og den tid, hvor den cirkulerer som produktiv kapital (dvs afkaster mere værdi), forøges, hvorved profitraten generelt vil kunne hæves. 2) virksomhederne vil lettere kunne opnå optimale størrelser, hvor den faste kapital udnyttes fuldt ud, hvorfødt kostpriserne sænkes, hvilket dels betyder en fordel på verdensmarkedet, dels betyder, at arbejdslønningernes bytteværdi vil kunne sænkes, uden sænkning af deres brugsværdi. ja, endog under forøgelse af denne. 3) større mulighed for international produktions"planlægning", der dog, karakteristisk nok, i EEC fortrinsvis har omfattet de "svage" sektorer, f.eks. landbrug og minedrift.

En af forudsætningerne for den fulde udnyttelse af ovennævnte "fordele" er, at den udjævning af profitraterne, der har fundet sted inden for de nationale markeder, også finder sted indenfor det udvidede marked (EEC). Forudsætningen herfor igen er et forholdsvis "frit" kapitalmarked, hvis selvstændige betydning er en forkortelse af den tid, hvor kapitalen cirkulerer i pengefom.

Oprettelsen af det "frie" arbejdsmarked har først og fremmest betydet en sammenlægning og forøgelse af landenes industrielle reservearméer og en forøgelse af disses mobilitet. Dette har været en nødvendighed - ikke så meget for at trykke lønningerne ned via arbejdernes forøgede indbyrdes konkurrence - som for at sikre den uhyrligt voksende Kapital den nødvendige menneskelige muskel- og hjerneenergi, uden hvilken Kapitalen blot ville være dødt, ophobet arbejde.

De vesteuropæiske markedsintegrationer har således uden al tvivl betydet en forøgelse af den vesteuropæiske kapitals væksttempo og en udskydelse af profitratens fald. Men før man udfra dette uhyre korte grundlag begynder at undersøge den danske arbejderklasses interesse i en tilslutning til EEC eller ikke, må man naturligvis først fastslå proletariatets generelle stilling til sådanne fænomener, til EEC specielt.

Under kapitalistiske produktionsforhold kæmper proletariatet for sine økonomiske klasseinteresser under disse produktionsforhold og for sin politisk-økonomiske klasseinteresse i disse produktionsforholds tilintetgørelse. Disse økonomiske klasseinteresser er, kort oprisset: fastholdelsen eller forøgelsen af lønnens bytteværdi, dvs. fastholdelse eller forøgelse af den andel konsumgoderne udgør af den totale produktion, nedskærelse af arbejdstiden og arbejdsintensiteten. Alt-så alle krav der står i klar modsætning til kapitalismens fundamentele interesser, uanset hvorledes denne kapitalisme har organiseret sine markedsforhold. Proletariatets økonomiske interesse i forhold til EEC kan derfor ikke udtrykkes i en bekæmpelse eller ikke-bekæmpelse af denne markedsorganisering, men må udtrykkes klart og lige-fremt: bekæmpelse af enhver tendens til lønsænkning, forkortelse af arbejdstiden og nedsættelse af arbejdsintensiteten.

Vi vil nu herefter undersøge forholdene omkring den danske tilslutning til EEC. Årsagerne til, at den herskende del af det danske borgerskab ønsker tilslutning, er ganske simple: 1) man ønsker ikke ved toldmure at blive udelukket fra et marked bestående af England og EEC; 2) man ønsker andel i de almindelige fordele oprisset ovenfor; 3) man forventer særligt gunstige forhold for landbruget, hvis øjeblikkelige vanskelige situation også er en trussel for den industri, der leverer landbruget maskiner og den, der videreudvikler dets produkter og for de kreditinstitutioner, der har ydet landbruget lån. Når dele af borgerskabet og småborgerskabet går imod dansk tilslutning, er årsagerne hertil heller ikke synderligt indviklede. Udvidelsen af markedet vil som nævnt medføre en fremskyndelse af kapitalens koncentration, alt-så de små kapitalers udrangering. Derfor må disse småkapitaler, dvs. det kapitalejende småborgerskab, naturligvis bekæmpe Danmarks tilslutning (nøjagtig som de må det i Norge og England) under feltråbet: "Til kamp mod monopolkapitalen". For det ikke-kapitalejende småborgerskab er situationen en smule mere indviklet og mere modsætningsfyldt, hvorfor dette småborgerskab da også tager forskellig stilling til dette spørgsmål, og i det tilfælde, hvor det er modstander af tilslutning, øver denne modstand indenfor forskellige parlamentariske partier (fra de radikale til VS) og ikke-parlamentariske grupperinger. - Dette småborgerskab lever af den del af merværdien, det kan tilegne sig som vederlag for dets "tjenesteydelser" og står derfor i denne kamp om merværdien i modsætning til de andre fraktioner af borgerskabet, hvis merværditilegnelse skyldes kapitalbesiddelse eller direkte tilknytning til produktionsprocessen. En betragtelig del af

dette småborgerskab sikrer sig sin andel af merværdien via staten. Deres eneste garanti for denne andel i den nuværende situation, hvor kampen om merværdien skærpes, grundet profitratens fald, er deres "demokratiske" indflydelse på staten via parlamentet, en indflydelse de dog kun kan sikre sig ved at tiltuske sig stemmer fra arbejderklassen. Dette demokratiske småborgerskab frygter "monopolkapitalens" dominans i EEC, og frygter - med rette - at dets indflydelse på statsmagten forringes, når den danske stat må afgive en del af sin "suverænitet" til "burokraterne" i Bruxelles. Hvad de ikke har inset, er, at deres kamp under alle omstændigheder er forgæves, thi mere værdien må, tvunget af profitratens generelle fald, i højere og højere grad koncentreres i industri- og finanskapitalens hænder - højkonjunkturens gyldne tider er forbi, marketedet for småborgerskabets tjenesteydelser skrumper ind, kapitalen forlanger nu med stadig større styrke en sparsommelig stat.

Dette småborgerskabs pres har slået igennem i de parlamentariske partier på forskellig vis. Dette har fået de radikale og socialdemokraterne (sml. Labour i England) til at töve - hvor disse partier tidligere har kunnet repræsentere "samfundets" (dvs kapitalens) langsigtede interesser i skiftende allianceer efter kapitalens krav, trues denne politik nu af småborgerskabets overløben til det yderste småborgerlige venstre: SF, DKP, VS (plus de yderste venstrefrynser maoister, trotskister osv). I denne situation må man fare med lempe, taktikken må være hårfin (f.eks. Hækkerups EEC-folkeafstemning) - men til syvende og sidst vil kun socialdemokratiet kunne redde den danske kapital indenfor EECs porte. - Det er således heller ikke noget tilfælde, at en norsk "regeringskrise" i marts sparkede det norske socialdemokrati op på regeringstaburetterne.

Vi vil ikke gennemgå hele det småborgerlige venstres argumentation mod EEC, parti for parti eller argument for argument. SFs og DKPs grundvigianske chauvinisme vil vi således forbigå. Kun de punkter, hvor diskussionen drejer sig om proletariatets politiske økonomi og program, vil vi tage op her.

I deres bestræbelser på at vinde arbejderklassens støtte i kampen mod Fællesmarkedet fremhæver alle de småborgerlige venstrepartier, at de danske reallønninger vil sænkes ved indlemmelse i EEC. Årsagerne her til skulle være: 1) konkurrencen fra lavere lønnede "fremmedarbejdere" fra andre EEC-lande. 2) forhøjede levnedsmidelpriiser, grundet landbrugsordningerne i EEC. 3) forringede sociale ydelser.

Ingen gruppering stiller i sin argumentation det indlysende spørgsmål: hvorfor er de danske arbejderes lønninger højere? - Den danske arbejderklasse har ikke siden nederlaget i 1899 været nogen syndelig kampkraftig arbejderklasse; årsagen til dens relativt høje lønninger kan derfor ikke være andet end den pågældende arbejdskrafts relativt høje værdi. Den danske industris betydelige udvidelse og produktivitetsforøgelse i efterkrigsårene kan da heller ikke forklares med andet end tilstedeværelsen af en højt kvalificeret arbejdskraft. (I de perioder, hvor udvandringen til USA, Kanada, Australien og New Zealand endnu var af betydning, efterspurgte disse stater da også med forkærlighed skandinavisk arbejdskraft, naturligvis ikke grundet dennes blå øjne og blonde hårsvækst, men grundet dens kvalifikationer). - Denne arbejdskrafts kvalifikationer og intense arbejdsydelse har kun kunnet opretholdes, og vil kun kunne opretholdes ved udbetalingen af en relativt høj løn. - For at sikre den længst mulige udnyttelse af denne arbejdskraft har man forhøjet pensionsalderen og forøget de sociale udgifter, samtidig med at man har forbedret den ved at forøge udgifterne til alle former for undervisning.

De danske kapitaler har som relativt små kapitaler på verdensmarkedet måttet optræde som underleverar rer eller pionerkapitaler (dvs har

anvendt nye, overlegne produktionsprocesser eller produceret nye varer). Forudsætningen for at opfylde begge disse roller er netop i høj grad eksistensen af en specialiseret arbejdskraft. Derfor har den danske kapital ikke i særlig høj grad efterspurgt fremmed arbejdskraft (her i nogen grad i modsætning til de relativt store svenske kapitaler), og den tilvandrede arbejdskraft har hovedsageligt kun erstattet den manglende ukvalificerede arbejdskraft. Det er da også kun den ukvalificerede danske arbejdskraft, der har følt "truslen" fra fremmedarbejderne. Den danske kapital ville da også, ligesom den svenske, forlængesiden have indført større mængder fremmed arbejdskraft, såfremt dette ville have medført nogen betydelig økonomisk fordel. - I det mål den importerede arbejdskraft betyder en konkurrencetrussel for dele af den danske arbejderklasse, kan svaret på denne trussel for proletariatets internationale parti naturligvis ikke være fremmedarbejdernes udvisning, men klassessolidaritet, kamp for højere lønninger for de ukvalificerede kategorier, såvel danske som fremmede. - At anvende fremmedarbejderen i sin argumentation mod EEC er anti-internationalistisk, er at give teoretisk rygdækning for de strømninger af fremmedhad, der plager arbejderklassen overalt, og som det er kommunisters pligt af al magt at bekæmpe. Lønkampen er også international!

Til det småborgerlige venstres argumentation om sänkede lønninger ved indtrædelse i EEC vil borgerskabet med styrke kunne svare, at den danske kapital vil tvinges til at presse lønningerne ned, såfremt Danmark holdes udenfor EEC. Dette er sandsynligvis rigtigt, thi grundet den almindelige mangel på ny kapital, vil den danske kapital ikke kunne konkurrere ved at forøge produktiviteten men kun ved at sänke lønningerne. Forudsætningen for at den danske kapital i fremtiden skulle kunne forny sit produktionsapparat, er da også, at den ikke i al for høj grad afskæres fra det internationale lånemarked, hvoraf et EEC udvidet med England vil udgøre en betydelig del. I denne situation vil proletariatet altså også skulle forsøre sine umiddelbare interesser mod forstærkede angreb.

Tilbage står problemet med de højere fødevarerepriser, som en dansk indlemmelse i EEC vil medføre. Igen undlader alle at stille spørgsmålet, hvorfor er EECs landbrugspriser så høje? Skyldes dette, at EEC-bønderne tilegner sig en uhyrlig profit og jordrente? - Tværtimod, EECs landbrug befinner sig som alle landbrug i en kritisk situation, grundet landbrugets parcellære struktur og ringe kapitalcirkulation. - Det danske landbrug er ligeså parcellært som Fællesmarkedets, men har en fordel i dets relativt store kapitalcirkulation. Indlemmelsen i EEC vil derfor sandsynligvis via forøgelsen af markedspriserne på de danske landbrugsprodukter kunne forøge dette landbrugs kapitalforrentning og dermed forlænge de parcellære brugs levetid. - Dette betales naturligvis via proletariatets forbrug af landbrugsprodukter, med mindre proletariatet svarer igen med krav om højere lønninger, hvorved landbrugets forøgede indtægter vil betyde en beskæring af den merværdi, der tilfalder de andre borgerlige kategorier.

Men hvad bliver situationen for det danske landbrug, såfremt Danmark ikke indlemmes i Fællesmarkedet? - Der er teoretisk kun to muligheder: enten de parcellære brugs totale ruin og landbrugets overgang til kapitalistisk stordrift eller forlængelse af det parcellære brugs levetid ved en forhøjelse af markedspriserne på de agrare produkter. - Vi kan ikke her i dybden undersøge hele det agrare spørgsmål, men der kan ikke herske tvivl om, at borgerskabet i Danmark som i USA, som i EEC, vil vælge den sidste udvej, ja, via landbrugsordningerne allerede har valgt denne sidste løsning.

Altså, uanset tilslutning til EEC eller ikke, så vil landbrugsprodukternes pris stige, og proletariatets eneste svar - før det prole-

tariske diktaturs agrarreformer - kan kun være: højere lønninger, forsvaret af lønnens værdi.

Men - proletariatet står overalt i verden overfor Kapitalens nødvendige og mere og mere åbenlyse angreb på lønnens værdi, fremtvunget af det fald i profitraten, som 25 års "krisefrihed" har fremkaldt. Proletariatet vil derfor uundgåeligt tvinges ud i en kamp for lønnens fastholdelse. Det er det kommunistiske partis pligt at forudse denne kamps retningslinier og lede den på klassens historiske program. Derfor må kommunister bekæmpe den illusion, som det småborgerlige danske venstre søger at brede i den danske arbejderklasse: at den skulle kunne bekæmpe den lønsænkning, profitratens fald fremtvinger, ved at bekæmpe dansk indtræden i EEC.

Visse grupperinger hævder, at den europæiske integration på det politiske plan vil betyde en styrkelse af den samlede statsmagt - en styrkelse man må bekæmpe, blandt andet ved at hindre dansk indlemmelse i EEC. Lad os undersøge dette argument. Hvad består en statsmagts styrke i? - 1) bredden i den støtte, aktiv eller passiv, som samfundets forskellige klasselementer yder den eksisterende regerings- og statsmagt - og omvendt betegner mængden af oppositionelle klasseelementer en statsmagts svaghed; 2) statsmagtens udøvende, undertrykkende organer: domsmyndighed, politi, sikkerhedsstyrker, militær. Som alle EEC-modstanderne hævder det, betyder den økonomiske integration i EEC en koncentration af statsmagten i "storfinsens" hænder, altså en indsnævring af den udøvende statsmagts klasseggrundlag - hvilket har forårsaget en forstærkelse af den småborgerlige opposition mod statsmagten, en opposition, hvis avant-garde udgøres af de rebelske studenter. - For at modvirke dette har statsmagterne i EEC-landene forstærket deres væbnede organer, politi og sikkerhedsstyrker, og givet deres juridiske myndigheder friere tøjler. Denne sidste tendens frygter de danske gauchister yderligere styrket ved en udvidelse af EEC og udvidet med international kontrol og undertrykkelse af venstreoppositionelle elementer og eventuelt forstærket ved oprettelsen af et internationalt militært eller paramilitært sikkerhedskorps, der ville kunne sættes ind overalt i Vest-Europa. Det er forståeligt, at de danske gauchister frygter at komme i en lignende situation som deres franske, italienske og tyske "brødre" og vil foretrække den danske hygge sålænge som muligt, - men, igen stiller de et falsk perspektiv op eller undlader helt at opstille noget perspektiv. - Hvorledes skulle proletariatet bekæmpe denne statsmagtens styrkelse? - Ved strejker? - Ved parlamentarisk "kamp"? - Ved alliance med småborgerskabet? - Ville de europæiske statsmagter ikke kunne styrkes såfremt Danmark ikke indtræder i EEC? - Hele denne argumentation er ikke udtryk for andet end, at småborgerskabet, der politisk og økonomisk er i færd med at miste terræn, søger allierede i arbejderklassen for at genvinde det tabte terræn.

Stillet overfor forægede klassemodsætninger vil den borgerlige statsmagt altid søge at styrke sig. Det er således for øjeblikket ikke det kommunistiske klassepartis hovedopgave at forhindre, at de uhyrligt sterke statsmagter bliver nogle væbnede korps og nogle efterretningskontorer stærkere; - men hovedopgaven er at styrke og udvikle proletariatets kampkraft. For det vesteuropæiske proletariat, der idag står næsten afvæbnet, uden politiske eller økonomiske klasseorganer, overfor borgerskabets økonomiske offensiv, er hovedopgaven at forberede og udvikle et klasseforsvar mod dette angreb - og ikke at redde studenterne fra politiets knipler.

En dansk integration i EEC vil betyde, at den danske arbejderklasse vil træde i nærmere forbindelse med øjeblikkets mest kampkraftige arbejderklasser, den franske og italienske, - et faktum som i det lange løb ikke vil kunne lade den danske arbejderklasse upåvirket. Udvidel-

sen af EEC vil betyde, at næsten hele den vesteuropæiske arbejderklasse i højere grad vil blive underkastet fælles vilkår og derfor i højere grad vil blive i stand til at kæmpe som en eneste klasse uden nationale skel. - Det er kommunisters vigtigste opgave at forberede og styrke denne udvikling. - Kommunister må derfor på dette område afvise ethvert tvetydigt program, der hævder at ville forsvare en bestemt nations arbejderklasses interesser i alliance med det "nationale" småborgereskab.

Det Internationale Kommunistiske Parti vil derfor hverken opfordre den danske arbejderklasse til at kæmpe for eller imod indlemmelse i EEC - men til at kæmpe for sine direkte udtrykte klasseinteresser!

=====

BOGLADER MED VOR PRESSE:

København : Demos - Grønnegade nr.37
Bogkafeen - Magstræde
Lund : Bokcafeet - S:t Petri Kyrkogata nr.7
Malmö : Bokcafeet - Davidshallsgatan nr.4
Stockholm : Biblioteksbookhandeln - Stureplan
Kulturcirkeln - Sveavägen nr.41

=====

DET INTERNATIONALE KOMMUNISTISKE PARTIS PUBLIKATIONER PÅ ANDRE SPROG:

Tysk:

Internationale Revolution (tysk organ - nr.1-4) . . . . da.kr. 1½
Die Frage der revolutionären Partei (56 s.) . . . . kr. 6-

Engelsk:

Appeal for the international reorganisation of the
revolutionary Marxist movement - Fundamental points for
joining the International Communist Party . . . . kr. 5-

Spansk:

Los fundamentos del comunismo revolucionario . . . . kr. 5-
Que es el Partido Comunista Internacional - Que fué el
frente popular - Espana 1936 . . . . kr. 5-

Fransk:

Programme Communiste (internationalt tidsskrift)
Le Proletaire (fransk organ - udkommer to gange om måneden)
Syndicat de classe (fagligt tillæg - udkommer hver måned)
årligt fællesabonnement. kr. 35-

Pilan d'une révolution . . . . kr. 12-
Communisme et Fascisme . . . . kr. 12-

Italiensk:

Il Programma Comunista (italiensk organ - to gange om måneden)
Il Sindacato Rosso (fagligt organ - hver måned) abonnement kr. 20-
Storia della Sinistra Comunista - 2 bind (I+I bis) . . . . kr. 38-
In difesa del P.C. (alle vore teser fra 1920 til 66) . . . . kr. 15-
Gli elementi dell'economia marxista (+andre tekster) . . . . kr. 15-
Tracciato d'impostazione - I fondamenti del comunismo . . . . kr. 7-
O preparazione rivoluzionaria o preparazione elettorale . . . . kr. 8-
-og adskillelige andre skrifter på fransk og italiensk
-priserne i sv.kr. findes i KP nr.5

===== K.P. 12 koster:
REGIONAMØDE I LUND: sv.kr. 1½ / da.kr. 2-

Referatet fra regionamødet i juni, der gennemgik agrarspørgsmålet,
vil blive bragt i et af de næste numre af Kommunistisk Program.

=====